

Osnovna šola Hudinja

UČENJE TUJIH JEZIKOV V PROSTEM ČASU

RAZISKOVALNA NALOGA

Področje: sociologija

Avtorici:

Arabela Kostanjevec, 8. b

Gaja Ramšak, 8. b

Mentorica:

Urška Farčnik, univ. dipl. angl. in franc.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2022

Osnovna šola Hudinja

UČENJE TUJIH JEZIKOV V PROSTEM ČASU

RAZISKOVALNA NALOGA

Področje: sociologija

Avtorici:

Arabela Kostanjevec, 8. b

Gaja Ramšak, 8. b

Mentorica:

Urška Farčnik, univ. dipl. angl. in franc.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2022

POVZETEK

Danes učenje ne poteka le v šoli, temveč se učimo vse življenje. V nalogi sva odkrivali, kako so se v preteklosti učili tujih jezikov in kako se jih učimo danes. Tuji jezik se je najbolje pričeti učiti v zgodnji dobi otroštva, torej že v predšolskem obdobju, saj so takrat možgani otroka najbolj dovzetni. Skupni evropski jezikovni okvir predvideva, da bi vsak državljan Evropske unije znal poleg maternega jezika še vsaj dva tuja jezika, ki mu bosta omogočala boljše sporazumevanje. Slovenci smo v tem dobri, saj se uvrščamo v svetovni vrh. Jezika se lahko učimo formalno v šoli ali neformalno izven nje. Dandanes se tujega jezika naučimo lahko ne le na tečajih, temveč tudi preko modernih načinov, kot so poslušanje glasbe, petje pesmi, igranje računalniških in video iger, uporaba družabnih omrežij ter različnih aplikacij, ki nam omogočajo učenje tujih jezikov. Ti slednji načini, ki sva jih raziskovali, delajo učenje zabavno in učence notranje motivirajo. O modernih načinih učenja tujih jezikov sva povprašali učence naše osnovne šole in dijake prvih dveh letnikov srednje šole, ki sodobne načine uporabljajo. Predstavili sva tudi aplikacije za učenje tujih jezikov, ki pa jih anketirani učenci in dijaki ne uporabljajo preveč pogosto.

Ključne besede: tuji jezik, moderno učenje, aplikacije, motivacija, evropski jezikovni okvir

ZAHVALA

Pri nastajanju raziskovalne naloge naju je ves čas vzpodbujala mentorica, ki se ji zahvaljujemo za ves čas in trud, ki je pripomogel k nastanku naloge. Pomagala nama je pri iskanju literature, sestavljanju vprašalnika in oblikovanju same naloge.

Zahvalili bi se vsem učencem in učenkam, dijakom in dijakinjam, ki so rešili vprašalnik, ter s tem prispevali k najinemu raziskovanju.

Zahvalili bi se tudi staršem za spodbudo pri raziskovanju.

Nazadnje pa bi se radi zahvalili še gospe Olgi Kožel, učiteljici slovenščine, za lektorski pregled naloge.

KAZALO

1	UVOD	1
1.1	CILJI NALOGE	1
1.2	HIPOTEZE	2
1.3	METODE DELA	3
1.3.1	DELO Z LITERATURO	3
1.3.2	ZBIRANJE PODATKOV – ANKETA	3
1.3.3	STATISTIČNA OBDELAVA PODATKOV	3
2	TEORETIČNA IZHODIŠČA	4
2.1	UČENJE TUJIH JEZIKOV V RAZLIČNIH OBDOBJIH	4
2.1.1	FORMALNO UČENJE TUJIH JEZIKOV	4
2.1.2	NEFORMALNO UČENJE TUJIH JEZIKOV	7
2.2	KDAJ JE DOBRO ZAČETI Z UČENJEM JEZIKA?	9
2.3	SKUPNI EVROPSKI JEZIKOVNI OKVIR (SEJO)	10
2.4	MOTIVACIJA ZA UČENJE TUJEGA JEZIKA	12
2.5	SODOBNI NAČINI UČENJA TUJIH JEZIKOV	13
2.5.1	DUOLINGO	15
2.5.2	MEMRISE	17
2.5.3	BABBEL	19
2.5.4	QUIZLET	20
2.5.5	QLANGO	21
3	EMPIRIČNI DEL	23
3.1	ANKETNI VPRAŠALNIK	23
3.1.1	VZOREC ANKETIRANCEV	23
3.1.2	VPRAŠANJE: ALI SE POLEG ANGLEŠČINE <u>V ŠOLI</u> UČIŠ ŠE NEMŠČINO (OSNOVNA ŠOLA)?	25
3.1.3	VPRAŠANJE: KATERIH TUJIH JEZIKOV SE UČIŠ <u>V ŠOLI</u> (SREDNJA ŠOLA)?	26
3.1.4	VPRAŠANJE: ALI SE UČIŠ KAKŠEN TUJ JEZIK <u>IZVEN ŠOLE</u> ? ČE DA, KATEREGA?	27
3.1.5	VPRAŠANJE: ALI SI Z UČENJEM TUJEGA JEZIKA PRIČEL/-A ŽE <u>PRED VSTOPOM V OSNOVNO ŠOLO</u> ?	28
3.1.6	VPRAŠANJE: ALI POGOSTO GLEDAŠ ODDAJE (RISANKE/NADALJEVANKE) V TUJEM JEZIKU <u>BREZ PODNAPISOV</u> ?	29
3.1.7	VPRAŠANJE: KAKO SE IZVEN ŠOLE UČIŠ TUJE JEZIKE? OBKLJUKAJ. (<u>MOŽNIH JE VEČ ODGOVOROV.</u>) OZNAČI TUDI, KOLIKO ČASA TEDENSKO PORABIŠ ZA TO DEJAVNOST.	30

3.1.8	VPRAŠANJE: ALI DEJAVNOSTI, KI SI JIH IZBRAL/-A PRI PREJŠNJEM VPRAŠANJU, DELAŠ Z NAMENOM, DA SE TI IZBOLJŠA ZNANJE TUJEGA JEZIKA ALI SAMO KOT NAMEN PREŽIVLJANJA PROSTEGA ČASA?	32
3.1.9	VPRAŠANJE: ALI UPORABLJAŠ MOBILNE OZ. RAČUNALNIŠKE APLIKACIJE ZA UČENJE TUJIH JEZIKOV? ČE DA, KATERE?	33
3.1.10	VPRAŠANJE: KOLIKŠNA JE BILA TVOJA OCENA PRI ANGLEŠČINI V PRETEKLEM ŠOLSKEM LETU?	34
4	SKLEPNE UGOTOVITVE	36
5	ZAKLJUČEK	39
6	LITERATURA IN VIRI	40
6.1	LITERATURA	40
6.2	SPLETNI VIRI	40
6.3	VIR SLIK	42
7	PRILOGI	43
7.1	ANKETA ZA OSNOVNOŠOLCE	43
7.2	ANKETA ZA SREDNJEŠOLCE	45

KAZALO GRAFIKONOV

GRAF 1: KATERI RAZRED OBISKUJEŠ?	23
GRAF 2: KATERI LETNIK OBISKUJEŠ?	24
GRAF 3: SPOL ANKETIRANIH UČENCEV IN DIJAKOV	25
GRAF 4: ALI SE V ŠOLI POLEG ANGLEŠČINE UČIŠ ŠE NEMŠČINO?	26
GRAF 5: KATERIH TUJIH JEZIKOV SE UČIŠ V ŠOLI?	27
GRAF 6: ALI SE UČIŠ KAKŠEN TUJ JEZIK IZVEN ŠOLE? ČE DA, KATEREGA?	28
GRAF 7: ALI SI Z UČENJEM TUJEGA JEZIKA PRIČEL/-A ŽE PRED VSTOPOM V OSNOVNO ŠOLO?	29
GRAF 8: ALI POGOSTO GLEDAŠ ODDAJE (RISANKE/NADALJEVANKE) V TUJEM JEZIKU BREZ PODNAPISOV?	30
GRAF 9: ALI DEJAVNOSTI, KI SI JIH IZBRAL/-A PRI PREJŠNJEM VPRAŠANJU, DELAŠ Z NAMENOM, DA SE TI IZBOLJŠA ZNANJE TUJEGA JEZIKA ALI SAMO KOT NAMEN PREŽIVLJANJA PROSTEGA ČASA?	32
GRAF 10: ALI UPORABLJAŠ MOBILNE OZ. RAČUNALNIŠKE APLIKACIJE ZA UČENJE TUJIH JEZIKOV? ČE DA, KATERE?	33
GRAF 11: KOLIKŠNA JE BILA TVOJA OCENA PRI ANGLEŠČINI V PRETEKLEM ŠOLSKEM LETU?	34

KAZALO TABEL

TABELA 1: KATERI RAZRED OBISKUJEŠ?	23
TABELA 2: KATERI LETNIK OBISKUJEŠ?	24
TABELA 3: SPOL ANKETIRANIH UČENCEV IN DIJAKOV	24
TABELA 4: ALI SE POLEG ANGLEŠČINE V ŠOLI UČIŠ ŠE NEMŠČINO?	25
TABELA 5: KATERIH TUJIH JEZIKOV SE UČIŠ V ŠOLI?	26
TABELA 6: ALI SE UČIŠ KAKŠEN TUJ JEZIK IZVEN ŠOLE? ČE DA, KATEREGA?	27
TABELA 7: ALI SI Z UČENJEM TUJEGA JEZIKA PRIČEL/-A ŽE PRED VSTOPOM V OSNOVNO ŠOLO?	28
TABELA 8: ALI POGOSTO GLEDAŠ ODDAJE (RISANKE/NADALJEVANKE) V TUJEM JEZIKU BREZ PODNAPISOV?	29
TABELA 9: KAKO SE IZVEN ŠOLE UČIŠ TUJE JEZIKE IN KOLIKO ČASA TEDENSKO PORABIŠ ZA TO DEJAVNOST?	30
TABELA 10: ALI DEJAVNOSTI, KI SI JIH IZBRAL/-A PRI PREJŠNJEM VPRAŠANJU, DELAŠ Z NAMENOM, DA SE TI IZBOLJŠA ZNANJE TUJEGA JEZIKA ALI SAMO KOT NAMEN PREŽIVLJANJA PROSTEGA ČASA?	32
TABELA 11: ALI UPORABLJAŠ MOBILNE OZ. RAČUNALNIŠKE APLIKACIJE ZA UČENJE TUJIH JEZIKOV? ČE DA, KATERE?	33
TABELA 12: KOLIKŠNA JE BILA TVOJA OCENA PRI ANGLEŠČINI V PRETEKLEM ŠOLSKEM LETU?	34

1 UVOD

1.1 CILJI NALOGE

»Parler une autre langue, c'est posséder une deuxième âme«

(Karel Veliki)

Karel Veliki ni zastonj rekel, da znanje drugega oziroma dodatnega jezika pomeni imeti dodatno dušo. Kadar bereva v tujem jeziku, se nama zdi, da se popolnoma spremeniva. Besede v tujem jeziku zvenijo drugače. Ko se učimo tujih jezikov, se ne učimo samo besed in slovničnih pravil, temveč spoznavamo tudi kulturo jezika.

Znanje tujih jezikov nam pride prav na mnogih področjih vsakdanjega življenja. V današnjem času globalizacije, ko prihajamo v stik s tujci oziroma govorci tujih jezikov, je zelo pomembno, da znamo govoriti več jezikov, saj nam to pride prav pri sporazumevanju in poslovanju. Angleščina je že dlje časa uveljavljena kot globalni jezik, t. i. *lingua franca*. Večina otrok se v osnovni šoli sreča z angleščino, ki je v medijih zelo prisotna. Govori jo 359 milijonov naravnih govorcev, kar 375 milijonov pa se nas angleščino uči kot drugi jezik¹. Znanje jezikov nam pride prav na potovanju, v službi, na svetovnem spletu.

Maternega jezika se začnemo učiti že v maternici, drugi jezik pa pride na vrsto malo kasneje. Eni se jezika naučijo preko branja, drugi preko spremljanja tujejezičnih risank in nadaljevank, tretji preko spleta, veliko učencev pa se tuji jezik začne učiti v šoli. Otroci se učijo jezik zavedno (v šoli) in nezavedno (preko nadaljevank, risank, glasbe, v družini). Mnogi otroci se začnejo učiti tuji jezik že v vrtcu. V Celju za to skrbi jezikovna šola Helen Doron². Starši se zavedajo, da je pomembno, da se otroci začnejo tuji jezik učiti čimprej, poleg tega pa se zavedajo pomembnosti tovrstnega znanja.

Tujih jezikov se učimo formalno (v šoli) in neformalno (izven šole).

¹ <https://sl.wikipedia.org/wiki/Angleščina>

² <https://helendoron.si>

Zanimalo naju je, ali so se učenci in dijaki začeli učiti tuji jezik že pred vstopom v osnovno šolo, saj sva mnenja, da veliko staršev otroke vpiše na razne tečaje v zgodnjem otroštvu.

Zanimivo se nama je zdelo raziskati vse možne načine, ki jih učenci in dijaki uporabljajo pri učenju tujega jezika. Opažava, da najini sošolci, ki igrajo računalniške in druge video igre, zelo dobro obvladajo angleščino, midve pa si veliko dopisujeva v tujih jezikih, poleg tega pa poslušava glasbo, ki ni samo slovenska. Eden izmed načinov učenja je tudi uporaba raznih programov in aplikacij. Tehnologija je prišla tako daleč, da se lahko učimo tujega jezika s pomočjo telefona, medtem ko so najini (stari) starši potrebovali gramofon, plošče, radio, kaste in CD-je. Sami uporabljava Duolingo, ki je ena izmed boljših aplikacij za učenje tujega jezika.

1.2 HIPOTEZE

Preden sva se lotili raziskovanja, sva prebrali kar nekaj različne literature ter se po posvetu z mentorico odločili za naslednje hipoteze:

HIPOTEZA 1: Večina učencev in dijakov se je začela učiti angleščino že pred vstopom v osnovno šolo.

HIPOTEZA 2: Izven šole se uči tujih jezikov več dijakov kot učencev.

HIPOTEZA 3: Učenci se najpogosteje učijo tujih jezikov preko iger in filmov.

HIPOTEZA 4: Manj kot tretjina učencev in dijakov se uči tujih jezikov preko branja.

HIPOTEZA 5: Aplikacij za učenje tujih jezikov ne uporablja veliko učencev in dijakov.

HIPOTEZA 6: Učenci in dijaki za učenje tujih jezikov večinoma uporabljajo Duolingo.

HIPOTEZA 7: Več kot polovica učencev in dijakov gleda oddaje in filme brez podnapisov.

1.3 METODE DELA

1.3.1 DELO Z LITERATURO

Pri izdelavi raziskovalne naloge sva najprej poiskali ustrezno literaturo ter jo preučili. O učenju in poučevanju jezikov je napisanih veliko knjig, saj se s to tematiko ukvarja veliko strokovnjakov, zelo malo pa je publikacij, ki bi se ukvarjale s poučevanjem jezikov preko spleta. O tej temi je napisanih nekaj člankov. Nekaj podatkov sva našli na spletu, nekaj pa v knjigah in revijah.

1.3.2 ZBIRANJE PODATKOV – ANKETA

Podatke za praktični del naloge sva pridobili s pomočjo anketnega vprašalnika. Anketo sva namenili učencem 2. in 3. triade naše šole ter dijakom srednje šole – Gimnazije Lava. V anketi je sodelovalo 275 osnovnošolcev od 4. do 9. razreda in 144 dijakov 1. in 2. letnika. Vprašalnik, ki je bil anonimen, je imel vprašanja odprtega in zaprtega tipa.

1.3.3 STATISTIČNA OBDELAVA PODATKOV

Zbrane anketne vprašalnike sva pregledali, analizirali odgovore in izdelali grafe. Nekaj vprašalnikov je bilo neveljavnih (niso bili izpolnjeni v celoti). Določene odgovore sva zaradi potrebe preverjanja hipotez prikazali ločeno po šolah.

2 TEORETIČNA IZHODIŠČA

2.1 UČENJE TUJIH JEZIKOV V RAZLIČNIH OBDOBJIH

2.1.1 FORMALNO UČENJE TUJIH JEZIKOV

Otroci se z angleščino srečajo že v zelo zgodnji dobi. Nemalokrat sva v čakalnici pri zdravniku videli predšolske otroke, ki so med čakanjem na pregled »buljili« v zaslon mobilnega telefona in gledali risanke v angleščini. Učenje angleščine se nadaljuje v osnovni in srednji šoli, tudi večina programov na fakultetah ima tuji jezik kot predmet – obvezni ali izbirni.

Vendar angleščina ni povsod prvi tuji jezik, ki se ga začnejo učenci učiti. Na nekaterih šolah je to nemščina ali celo kateri drugi jezik. V raziskovalnem delu se bova osredotočili na angleščino, saj se na naši šoli učenci srečajo z njo kot prvim tujim jezikom.

Učenje tujih jezikov v preteklosti ni bilo samoumevno.

Naši stari starši se angleščine niso učili kot naši starši. Nekateri so se z angleščino srečali v osnovni, drugi v srednji šoli, odvisno od starosti, nekateri pa sploh ne. Večina starih staršev tujega jezika po šolanju ni uporabljala.

Skela in Sešek³ navajata, da so v *Učnem načrtu za višje razrede gimnazij in klasičnih gimnazij* iz leta 1955 določili naslednje priporočilo: »Na višjih gimnazijah, kjer je v nižji prvi tuji jezik germanski, se poučuje kot drugi tuji jezik francoščina (italijanščina, ruščina); kjer pa je prvi tuji jezik romanski, se pa poučuje kot drugi tuji jezik angleščina (nemščina, ruščina)«. Dandanes po svetu prevladuje učenje angleščine kot tujega jezika. V Evropi se učenci najpogosteje učijo angleščino, francoščino, nemščino, španščino, italijanščino in ruščino. Na učenje jezika seveda vplivajo svetovni dogodki in kraj bivanja. Avtorja tako navajata študijo, ki je primerjala izbiro prvega tujega jezika v učnih načrtih osnovnih in srednjih šol po svetu v obdobju zadnjih 155 let (od leta 1850 do 2005). »Prisotnost petih evropskih jezikov v izobraževalnih sistemih je zanimiva: prvotno je bilo učenje tujih jezikov omejeno na srednjo šolo, prevladovala je nemščina,

³ <https://www.jezikinslovstvo.com/pdf.php?part=2012%7C3-4%7C63-82>

francoščina je bila pomembna, angleščina marginalna, španščina in ruščina pa sploh nista bili prisotni. Svetovni dogodki so privedli do tega, da je nemščina izgubila svoj položaj zlasti v prid francoščini, pa tudi angleščini. Angleščina je nato prevzela položaj francoščini; po hladni vojni je bila ruščina v začasnem vzponu, je pa po padcu berlinskega zidu in razpadu Sovjetske zveze izgubila svoj položaj zlasti v prid angleščini. Španščina ima morda pomemben položaj v ZDA, vendar je njen položaj v svetu – vsaj v primerjavi z angleščino – zanemarljiv. V Aziji ima angleščina tako rekoč povsod položaj prvega tujega jezika.«

Skela in Sešek navajata, da je bila v Sloveniji angleščina prvič uvedena kot učni predmet v šolskem letu 1945/46. Pred drugo svetovno vojno angleški jezik ni bil učni predmet na nobeni slovenski šoli; iz tistega obdobja so tiskali učbenike za srbohrvaščino, nemščino, francoščino ter dva klasična jezika – latinščino in grščino.

Naši starši so se z angleščino prvič srečali v 5. razredu. Za razliko od starih staršev so več časa preživeli za televizijskimi ekrani. Najini starši so gledali programe, ki so bili ali podnaslovljeni ali v originalnem jeziku. Za razliko od starih staršev naši starši tudi dandanes uporabljajo tuje jezike v službi, na potovanju ali kje drugje.

Brumen (2009, str. 35) pravi, da so se otroci pred prenovo šole v drugi polovici devetdesetih let lahko učili prvega tujega jezika od 5. do 8. razreda, drugega tujega jezika v okviru tečajev, interesnih dejavnosti ali fakultativnega pouka (od 3. do 8. razreda). Avtorica pravi, da sta bila od 60-ih let na izbiro dva jezika: angleščina in nemščina. Konec 70-ih let je bilo razmerje: 75 % angleščine in 25 % nemščine. »V šestdesetih in sedemdesetih so vznikali, v mestnih okoljih dokaj množično, drugod nekoliko manj, izvenšolski tečaji tujih jezikov za otroke od 5./6. leta starosti in navzgor. Šlo je za dokaj različno domišljene oblike dela, katerih učinek je bil v veliki meri odvisen od kvalitete poučevanja.

Ker je bilo vedno več šol, ki so s prispevkom staršev izvajale pouk t. i. drugega tujega jezika vsaj od tretjega razreda tedanje osemletke, je nastala potreba po institucionalizaciji pojava oziroma po osnovnih izvedbenih aktih: leta 1982 je tedanji Strokovni svet SR Slovenije za vzgojo in izobraževanje potrdil učni načrt za fakultativne predmete v osnovni šoli. S predmetnikom je bilo predvidenih 360 ur pouka – s po dvema tedenskima urama od tretjega do osmega razreda, zastopani pa so bili poleg

srbohrvaškega še angleški, nemški, italijanski, madžarski, ruski, francoski in latinski jezik ter mednarodni jezik esperanto.«

Najina generacija se je začela učiti angleščine v 4. razredu, saj se je leta 1997 uvedla devetletna osnovna šola. Dandanes pa se večina učencev začne učiti angleščino v 1. razredu kot neobvezni izbirni predmet. Angleščina je obvezni predmet od 2. razreda dalje. Število ur se spreminja: od 2.⁴ do 4. razreda imajo učenci 2 uri angleščine na teden (70 ur letno), v 5. razredu 3 ure (105 ur letno), v 6. in 7. razredu kar 4 ure tedensko (140 ur letno), v 8. in 9. razredu pa 3 ure tedensko (105 ur letno v 8. in 96 ur v 9. razredu)⁵. Učenci se tako učijo prvega tujega jezika 796 ur oziroma 866 ur, če so se ga začeli učiti v 1. razredu⁶.

Učenci se lahko začnejo učiti tudi drugega tujega jezika. Na naši šoli je to nemščina. Drug tuji jezik se lahko začnejo učiti v 4., 5. ali 6. razredu kot neobvezni izbirni predmet⁷. K pouku drugega tujega jezika se lahko vključijo v kateremkoli razredu. Pouk v vsakem izmed teh razredov poteka 2 uri tedensko (70 ur letno). Učenci se lahko vključijo k pouku drugega tujega jezika tudi v zadnji triadi, saj so tuji jeziki ponujeni kot obvezni izbirni predmeti v 7., 8. in 9. razredu. Tudi tam poteka pouk 2 uri tedensko (70 ur letno). Nekatere šole ponujajo še neobvezni izbirni predmet – tuji jezik – v 3. triadi, a na naši šoli tega ni.

Predmetnik gimnazij⁸ predvideva 420 ur 1. tujega jezika (3 ure tedensko) in 420 ur 2. tujega jezika. Dva tuja jezika sta v gimnaziji obvezna. Dijaki pa lahko v 3. in 4. letniku izberejo še 3. tuji jezik v obsegu 140 ur letno, tj. 280 ur v 3. in 4. letniku.

⁴https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/obvezni/UN_TJ_2_in_3_razred_OS.pdf

⁵https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/obvezni/UN_angleščina.pdf

⁶https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/izbirni/Neobvezni/TJ_prvi_razred_izbirni_neobvezni.pdf

⁷https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/izbirni/Neobvezni/Drugi_TJ_izbirni_neobvezni.pdf

⁸ https://www.gimb.org/?page_id=353

V predmetniku srednjih strokovnih šol⁹ so predvidene 3 ure tujega jezika tedensko, tj. 140 ur letno. Nekateri programi srednjega strokovnega izobraževanja predvidevajo celo dva tuja jezika¹⁰.

Ko sva najine starše in mentorico povprašali, kako so se oni učili angleščino in nato to učenje primerjali z našim, sva prepričani, da se je pristop poučevanja moderniziral: dandanes učitelji vključujejo več pesmi, avdio in vizualnih gradiv ter tako naredijo učenje nazornejše. Poleg tega nam učitelji omogočijo stik s pristno britansko oziroma ameriško kulturo: šolo vsako leto obišče zaposleni z britanske ali ameriške ambasade in nam opiše življenje v Veliki Britaniji oziroma Združenih državah Amerike. Poleg tega šola vsako leto organizira strokovno ekskurzijo: eno leto se odpravimo na nemško govoreče področje, naslednje leto pa v Veliko Britanijo. Zadnji dve leti žal teh aktivnosti ne izvajamo zaradi epidemije koronavirusa.

2.1.2 NEFORMALNO UČENJE TUJIH JEZIKOV

Poleg učenja angleščine v šoli se z učenjem angleščine srečamo tudi v prostem času. Večinoma gre za nezavedno učenje, saj se ne zavedamo, da usvajamo jezik. To se dogaja preko poslušanja glasbe: glasbo poslušamo, pojemo in beremo besedila. Jezik se usvaja tudi preko računalnikov: brskamo po internetu, spremljamo razne YouTube kanale, igramo računalniške igre, dopisujemo si s prijatelji ... Televizija je tretji medij, ki pomaga pri usvajanju jezika: gledamo filme in nadaljevanke, beremo podnapise ... Mobilni telefon nam omogoča vse zgoraj navedene stvari.

Učenje pa je lahko tudi zavedno: za učenje uporabljamo razne mobilne aplikacije.

V prostem času se lahko vpišemo na učenje jezika v jezikovno šolo, a so te vedno manj obiskane, predvsem med najstniki. Pregledali sva nekaj jezikovnih šol¹¹ in večina ponuja več vrst tečajev: priprave na jezikovne izpite, skupinski tečaj (skupine z enakim predznanjem), individualni tečaj (prilagojen posamezniku), tečaj konverzacije, tečaji za otroke, tečaji za podjetja, nekateri pa tudi poletne jezikovne tečaje/šole in tabore.

⁹ <https://www.svsgu.gl.si/sola/programi-2/predsolska-vzgoja/predmetnik-pv/>

¹⁰ https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/teaching-and-learning-general-upper-secondary-education-56_sl

¹¹ <https://www.berlitz.si/jezikovna-sola-celje>

Tečaji splošnega jezika ponavadi potekajo v prostorih jezikovne šole, tečaji za podjetja pa na sedežu le-tega, torej predavatelj pride v podjetje poučevati tuj jezik. Tako se lahko tudi v službi učimo tujega jezika. Včasih je veliko podjetij omogočalo svojim zaposlenim učenje tujih jezikov. Podjetje je z jezikovno šolo ali ljudsko univerzo sklenilo pogodbo za tečaj splošnega ali poslovnega jezika. Tečaji so polletni ali celoletni, nekatere jezikovne šole ponujajo tudi spletne tečaje. Večina jezikovnih šol ponuja najpogostejše uporabljane evropske jezike ter jezike naših sosed: angleščina, nemščina, francoščina, italijanščina, španščina, hrvaščina, madžarščina ...

Najbolj obiskana šola med otroki je Helen Doron¹², ki omogoča učenje angleščine že od zgodnje predšolske dobe naprej. Tečaje ponujajo že dojenčkom. Sledijo tečaji za otroke in nato tečaji za najstnike. Ponujajo tudi počitniške tečaje. Vse več otrok se začne učiti jezika že v predšolskem obdobju. Razloga sta najbrž dva: veliko raziskav potrjuje prednost učenja tujih jezikov že v zgodnjem otroštvu, poleg tega pa so starši ozaveščeni o pomembnosti znanja tujih jezikov. V vrtcih je angleščina ponujena kot interesna dejavnost.

Skela in Sešek³ navajata, da se neformalno (v različnih tečajih, z individualnim učiteljem ali samostojno) »tuji jezik v Sloveniji učijo ljudje vseh generacij. V ta okvir spada celotno učenje tujega jezika predšolskih otrok, ki je v zadnjih 20 letih zelo naraslo. Poteka v vrtcih v obliki interesne dejavnosti ter v zasebnih jezikovnih šolah in na domovih. Osnovnošolci in srednješolci se dodatno učijo tujih jezikov – predvsem tistih, ki so ponujeni tudi v šolah – v tečajih (zadnja leta so posebej priljubljeni počitniški tečaji) ter preko inštrukcij. V Sloveniji najdemo skupno preko 200 ponudnikov inštrukcij za različne jezike. Odrasli se največ učijo tujega jezika v zasebnih jezikovnih šolah in na ljudskih univerzah (v Sloveniji je obojih skupaj preko 80), v manjšem obsegu pa v okviru organizacij in podjetij, kjer so zaposleni. Starejši se največ učijo tujega jezika na univerzah za tretje življenjsko obdobje (v letu 2011/2012 npr. samo v Ljubljani kar v 149 učnih skupinah). Za učenje tujega jezika pri odraslih je značilen nekoliko drugačen nabor jezikov kot za mlajšo populacijo oz. v javnem šolstvu: v poslovnih tečajih je npr. na drugem mestu za angleščino ruščina in ne nemščina, pri starejših je na drugem mestu italijanščina, glede na ponudbo individualnega pouka ter knjižnične statistike izposoje avdiotečajev pa je drugi najpopularnejši tuji jezik v Sloveniji španščina.

¹² <https://helendoron.si/tecaji/>

Odraslim so na voljo tudi različni bolj eksotični jeziki, od finščine do sanskrta, predvsem v obliki individualnega pouka in samostojnega učenja, ki ni zanemarljivo, saj se na ta način uči tujega jezika v Sloveniji letno več tisoč oseb.«

2.2 KDAJ JE DOBRO ZAČETI Z UČENJEM JEZIKA?

Kdaj je najprimernejši čas za učenje tujih jezikov? Čimprej. Najboljše je, da se ga začnemo učiti že pred vstopom v šolo, saj se ga učimo na bolj zabaven, sproščen način, večinoma preko igre, pesmi, lutk ... Čeprav se ga lahko začnemo učiti kadarkoli.

Članek na portalu Bibaleze¹³ pravi, da so številne raziskave na temo učenja tujih jezikov »dokazale, da človeški možgani v obdobju prvih šestih let življenja dosegajo vrhunec razvoja. To pomeni, da so v tem obdobju možgani najbolj pripravljeni sprejemati nove jezike.« Članek navaja, da vrtčevski otroci zlahka vpijajo znanje, saj mlajši kot je otrok, ko se začne učiti novega jezika, bolj. naraven in enostaven je način učenja. Otroci naj bi se namreč brez problema lahko učili dveh jezikov naenkrat: poleg maternega jezika še en tuji jezik. Članek navaja naslednje smernice: tuj jezik jim »predstavite na zabaven način, skozi igro. Ne učimo jih slovnice, ampak jim zgolj omogočimo, da bodo jezik osvajali intuitivno, to je s posnemanjem, sklepanjem, ugotavljanjem, poskušanjem, preizkušanjem v različnih situacijah. To naj bo čas, ko se bo otrok zabaval, učenje pa naj bo zgolj posledica te igrivosti.«

Tudi strokovnjakinji s področja zgodnjega učenja jezika, izr. prof. doc. Alja Lipovic Oštir in doc. dr. Saša Jazbec se strinjata¹³: »V predšolskem obdobju otroci jezik pridobivajo, ga usvajajo. Ta proces je uspešen, če poteka intuitivno, nezavedno, spontano, s posnemanjem, skozi igro, na otrokovi starosti primeren način, s vsebinami, ki jim pomenijo kognitivni izziv, skratka "poučevanje" se naj čim bolj približa usvajanju maternega oziroma prvega jezika.« Tuj jezik, ki se ga otroci učijo v vrtcu ali na tečaju, naj jim bo dostopen tudi doma. Lahko skozi igro, risanko ali branje nezahtevne slikanice.

Čok, Skela, Kogoj in Razdevšek-Pučko (1999, str. 165) so potrdili, da spoznavanje več kot enega jezika omogoča prožnost govornih organov otroka: izboljša možnost

¹³ <https://www.bibaleze.si/malcek/vzgoja-in-vrtec/kdaj-naj-se-otrok-zacne-uciti-tujega-jezika.html>

posnemanja glasov, ritma in intonacije. Otrok v zgodnjem otroštvu razvije osnove jezikovnega sistema materinščine ter razvija jezikovne zmožnosti, kar mu pomaga pri gradnji jezikovnega sistema tujega jezika.

Tudi Brumen (2009, str. 69) trdi, da ima otrok »v otroštvu potencial za razvoj govornih zmožnosti v več kot enem jeziku. Otroci, ki so izpostavljeni tujemu jeziku, kažejo velike jezikovne zmožnosti za pridobivanje dodatnih jezikov, prav tako pa imajo boljše učne rezultate pri bralnem razumevanju, maternem jeziku in matematiki. Tujemu jeziku izpostavljeni otroci kažejo visoke jezikovne zmožnosti za pridobivanje dodatnih jezikov in imajo boljše učne rezultate.«

Tako vse raziskave poudarjajo, da ima učenje tujih jezikov v otroštvu ogromno prednosti: otrok se prej nauči ritma in melodije tujega jezika, prej se nauči pravilne izgovorjave, prej usvoji jezik.

2.3 SKUPNI EVROPSKI JEZIKOVNI OKVIR (SEJO)

V učnem načrtu (2016, str. 5) je angleščina predstavljena kot »globalni jezik, ki ga uporablja več tujih kot domačih govorcev in se uporablja pri sporazumevanju na področju znanosti, tehnologije, trgovine, letalstva, pri meddržavnih dogovarjanjih itn. ter omogoča najširši dostop do podatkov.« Tuji jezik je po učnem načrtu pomemben zato, ker »prvič, omogoča boljše razumevanje sveta, saj je večina poljudnih, književnih in znanstvenih besedil, naj gre za pisna ali slušna besedila, napisanih prav v angleščini, drugič, to je jezik, ki omogoča posamezniku uspešnejšo mobilnost na osebni, poklicni in geografski ravni, in tretjič, angleščina je jezik najhitreje razvijajočih se komunikacijskih orodij, kot sta svetovni splet in elektronska pošta. Zato je to najbolj razširjen tuji jezik v slovenskih osnovnih šolah. Evropske smernice pa priporočajo učenje vsaj še enega tujega jezika v osnovnošolskem programu in s tem uresničevanje cilja, da se je sleherni Evropejec zmožen sporazumevati še v dveh jezikih poleg svojega maternega jezika.«

Skupni evropski jezikovni okvir (SEJO)¹⁴ promovira poučevanje in učenje tujih jezikov. Svet Evrope trdi, da je jezikovna in kulturna raznolikost temeljna vrednota Evropske unije. V državah Evropske unije je učenje tujega jezika obvezno: obvezno je učenje

¹⁴ <https://centerslo.si/wp-content/uploads/2015/10/SEJO-komplet-za-splet.pdf>

enega (prvega) tujega jezika, medtem ko je učenje drugega tujega jezika izbirno, a zaželeno. Slovenski osnovnošolci se učijo povprečno 1,4 tujega jezika. To je še vedno manj od povprečja v EU. Osnovnošolci v EU se namreč učijo povprečno 1,5 tujega jezika¹⁵. Slovenski učenci se večinoma učimo angleškega jezika, nemški jezik je ponujen kot (ne)obvezni izbirni predmet. Nekateri šole ponujajo tudi učenje francoščine, španščine oziroma italijanščine in hrvaščine.

V svoji raziskovalni nalogi¹⁶ je Eva Esih navedla podatke mednarodne Ankete o izobraževanju odraslih (tj. oseb, ki niso več vključene v redno šolanje), prvič izvedeno v letu 2007¹⁷. Med vprašanji v anketnem vprašalniku so bila namreč izbranim anketirancem zastavljena tudi vprašanja o njihovem jezikovnem znanju.

Anketiranci so svoje obvladovanje jezikov opredeljevali na podlagi naslednjih kategorij:

- »razumem zahtevnejša besedila, jezik uporabljam fleksibilno in ga skoraj popolnoma obvladam«,
- »razumem osnove jezika in v enostavnem besedilu opišem izkušnje in dogodke«,
- »razumem in uporabljam pogoste, vsakdanje izraze«,
- »razumem in uporabljam le nekaj besed in fraz«.

Pri interpretaciji podatkov so upoštevali tiste odrasle, ki so pri opisu stopnje svojega znanja posameznega tujega jezika označili eno izmed prvih treh navedenih kategorij.

Zbrani podatki iz leta 2007 kažejo, da v Sloveniji 92 % oseb v starosti od 25 do 64 let govori vsaj en tuji jezik, od tega jih 20,5 % govori en tuji jezik, 37,2 % dva tuja jezika in 34,1 % tri ali več tujih jezikov. Po znanju tujih jezikov se torej po teh podatkih uvrščamo v evropski vrh; pred nami so Litva, Norveška, Švedska, Latvija in Slovaška.

Angleški jezik je v Sloveniji leta 2007 govorilo kar tri četrtine ljudi v starosti od 25 do 34 let, skoraj polovica oseb v starosti od 35 do 49 let in dobra četrtina oseb v starosti od 50 do 64 let. Nemški jezik je govorilo približno 30 % odraslih in razlike pri teh osebah

¹⁵ https://www.morel.si/Zanimivosti/V_Sloveniji_se_v_najvecjem_stevilu_ucimo_anglejski_jezik_1/

¹⁶ <https://www.knjiznica-celje.si/raziskovalne/4201504241.pdf>

¹⁷ https://izobrazevanje.acs.si/dokumenti/DOGODKI/Petkovo_22012010.pdf

so bile med starostnimi razredi seveda manjše (delež tistih, ki so govorili nemški jezik, je bil največji v starostni skupini od 50 do 64 let). Italijanski jezik je govorilo 10 % odraslih; pri teh so bili vsi trije starostni razredi povsem izenačeni. Zelo malo odraslih je leta 2007 v Sloveniji govorilo francosko ali rusko.

Anketo so ponovili leta 2011¹⁸. Po podatkih iz leta 2011 je (bilo) v Sloveniji med osebami v starosti od 18 do 69 let 93 % takih, ki govorijo vsaj en tuji jezik; med temi osebami jih 15 % govori en tuji jezik, 32 % dva tuja jezika in kar 45 % tri ali več tujih jezikov. Število oseb, ki govorijo tri ali več tujih jezikov, je bilo tako v letu 2011, v primerjavi s podatki iz leta 2007, večje kar za 11 odstotnih točk.

Opozoriti pa moramo, da je bila v omenjeno anketo leta 2007 zajeta tudi generacija, ki se je po obveznem predmetniku v osnovni šoli učila še srbohrvaščino in da ta jezik zdaj prav tako velja za tuji jezik. Po podatkih iz te ankete je namreč srbohrvaščina (za angleščino in nemščino) tretji najpogostejši tuji jezik, ki ga govorijo prebivalci Slovenije v starostni skupini od 18 do 69 let.

Rezultati so mednarodno primerljivi, saj anketo izvajajo v vseh državah EU in državah EFTE ter državah kandidatkah za vstop v EU.

Evropske smernice za učenje tujih jezikov¹⁹ predvidevajo, da bi se vsi prebivalci Evropske unije učili jezikov že od zgodnjega otroštva naprej, pri čemer naj učenje traja praktično vse življenje, saj bodo le tako postali večjezični posamezniki. Poleg angleščine naj bo posameznikom na voljo široka paleta tujih jezikov, med katerimi lahko izbirajo.

2.4 MOTIVACIJA ZA UČENJE TUJEGA JEZIKA

Eden izmed najpomembnejših dejavnikov pri učenju tujega jezika je prav gotovo motivacija. Eva Jazbec v svojem diplomskem delu²⁰ navaja misel Mojce Juriševič, da »je od motivacije odvisno, ali se bo učenec učil tujega jezika, kako bo učenje potekalo in kakšno bo usvojeno znanje. Od učenčeve motiviranosti je pomembno, kateri učni

¹⁸https://www.morel.si/Zanimivosti/Vec_kot_tretjina_prebivalcev_Slovenije_govori_tr_i_ali_vec_tujih_jezikov_1/

¹⁹<https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:doc-B6GQY5J6/f211006b-8454-4741-b052-831a2403d045/PDF>

²⁰<https://dk.um.si/Dokument.php?id=97891>

pristop bo izbral in kakšna bo kakovost znanja tujega jezika. « Mojca Juriševič loči dve vrsti motivacije: notranjo (temelji na notranjih spodbudah – užitek v spoznavanju in učenju) in zunanjo (temelji na zunanjih spodbudah – cilj so dosežki in nagrade). Mnenja sva, da se mlajši otroci angleščino učijo na igriv, zabaven način, pri čemer ohranjajo notranjo motivacijo. Opažava, da z leti notranja motivacija upada, naraste pa zunanja.

Vrtčevski otroci in učenci osnovnih šol prihajajo v stik s tujim jezikom že zelo zgodaj preko raznih medijev: televizija, mobilni telefon, računalnik. Večina jih gleda risanke, oddaje ali posluša glasbo. Predvsem mlajši otroci se lahko preko posebnih pesmi, prilagojenih za otroke, naučijo ritma, intonacije in izgovorjave. Glasba lahko tako otroke močno motivira. Sami sva velikokrat ob petju pesmi našli besedo, ki je nisva razumeli. Njen pomen sva poiskali v slovarju – seveda spletnem, saj učenci praktično ne uporabljamo več tiskanih slovarjev. Še ljubši so za otroke in učence filmi in nadaljevanke, saj lahko tam opazujejo dejansko življenjsko dogajanje in se jezika učijo v sami situaciji. Vsi ti posnetki se razlikujejo od posnetkov iz učbenikov. Slednji so namreč prilagojeni pouku, včasih pa celo preveč izumetničeni.

K motivaciji lahko bistveno prispeva tudi splet. Na njem lahko poleg prej navedenih vsebin najdemo ogromno orodij za učenje tujega jezika: spletne naloge, spletne vadnice, tečaji tujih jezikov, aplikacije za učenje jezikov itd.

2.5 SODOBNI NAČINI UČENJA TUJIH JEZIKOV

Dandanes si življenja brez tehnologije ne znamo več predstavljati. S pomočjo tehnologije se lahko naučimo tujega jezika. Glede na to, da vsi veliko časa preživimo za ekrani, ki ponujajo vsebine v tujem jeziku, najpogosteje angleščini, usvojimo jezikovne vsebine veliko prej. Na spletu lahko najdemo veliko orodij za učenje tujih jezikov: družabna omrežja, aplikacije, spletne strani, avdio in video posnetki ...

Dobre in pravilne ritmične izgovorjave se najlažje naučimo s pomočjo glasbe. Takrat smo sproščeni in ne mislimo na to, da se učimo jezika. Takrat se ne ukvarjamo z izgovorjavo, ampak jo avtomatično usvojimo. Kadar besed ne razumemo, pogledamo v slovar in se tako nezavedno naučimo novih besed.

Še boljše za učenje jezika so video posnetki, saj lahko opazimo tudi gibanje, mimiko in gestikulacijo.

Učni načrt za angleščino (2016, str. 9) daje tudi velik pomen digitalni pismenosti. Predvideva, da učenci pri pouku angleščine uporabljajo »informacijsko-komunikacijsko tehnologijo za pridobivanje, vrednotenje in shranjevanje informacij za njihovo tvorjenje, predstavitev in izmenjavo ter za sporazumevanje in sodelovanje v mrežah na svetovnem spletu. Učenci razvijajo zmožnosti uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije tako, da:

- spoznajo in uporabljajo elektronske in spletne slovarje,
- pridobivajo podatke s spleta (spletne strani, portali, družabna omrežja) in uporabljajo brskalnike in iskalnike v angleščini,
- jo uporabljajo za komuniciranje v angleščini (npr. elektronska pošta, e-telefon,
- klepetalnice, blogi, forumi idr.),
- pridobivajo gradivo o različnih temah, obravnavanih pri pouku,
- objavljajo svoje izdelke in sporočila,
- predstavljajo svoje izdelke (grafično, slikovno, pisno, zvočno),
- se vključujejo v mednarodne mrežne projekte in šolska partnerstva.

Dandanes mladi za učenje tujih jezikov najpogosteje posežejo po računalnikih in mobilnih napravah. Splet namreč ponuja veliko učnih vsebin in orodij, ki naredijo učenje hitrejše, lažje ter zanimivejše z multimedijskimi vsebinami (slika, video, govor), interaktivnimi vsebinami (uporabnik ima nadzor nad nastavitvami) in igrami (zabavno učenje). Na Youtube najdemo veliko posnetkov, s pomočjo katerih se lahko naučimo tujega jezika. Na spletu obstajajo delavnice, tečaji, aplikacije ...

Na telefonih obstaja veliko aplikacij, katerih slabost je, da so vse v angleškem jeziku. Večina aplikacij je brezplačnih, a imajo zato veliko reklam (napisi, animacije, video). Reklame so moteč faktor pri učenju. Večina aplikacij je razdeljenih po tematskih poglavjih, nekatere pa so razdeljene na stopnje. Ene imajo besedila, druge zraven še slušne posnetke, tretje pa omogočajo tudi video posnetke.

Aplikacije skrbijo, da uporabnika pritegnejo z raznim zbiranjem točk, nagradami, kvizi, lestvico najboljših ...

Predstavili bomo pet najpogosteje uporabljenih aplikacij za učenje tujih jezikov: Duolingo, Memrise, Babblet, Quizlet in Qlango.

2.5.1 DUOLINGO

Duolingo je najbolj razširjena aplikacija oziroma platforma za učenje tujih jezikov. Trenutno jo uporablja več kot 300 milijonov uporabnikov po vsem svetu. Uporabniki, ki govorijo angleško, imajo tako možnost učenja več jezikov. Angleško govoreči uporabniki se lahko učijo naslednjih jezikov: španščine, francoščine, nemščine, japonščine, italijanščine, korejščine, kitajščine, ruščine, protugalščine, turščine, nizozemščine, švedščine, grščine, irščine, hebrejščine, poljščine, norveščine, vietnamščine, jezik iz nadaljevanke Igra prestolov, danščine, hindujščine, romunščine, jezik iz nadaljevanke Star Trek – klingonščine, svahili, esperanto, madžarščine, valižanščine, ukrajinščine, češčine, havajščine, indonezijščine, jezik indijancev Navajo, arabščine ...

Ponujajo številne tečaje in druge storitve: Duolingo za šole, Duolingo test (preveri svoje znanje tujega jezika), Flashcards (izdelava in učenje s pomočjo slikovnih kartic), podcast (spletna radijska oddaja), branje in poslušanje zgodb ter tudi slovar. Aplikacija, ki so jo izdali leta 2012 (VIR!), je uporabnikom na voljo tako na spletu kot na mobitelu. Aplikacija je brezplačna, a je zanjo potrebna internetna povezava. V svoji brezplačni različici predvaja reklame, ki jih v plačljivi verziji seveda ni. Slednja omogoča tudi, da se uporabnik uči brez internetne povezave, saj si lahko tečaj shrani na mobilni telefon. Če uporabnik aplikacije ne uporablja dlje časa, izgubi svoj napredek in mora znanje obnoviti, predno lahko nadaljuje. Snov je razdeljena na več manjših delov, ki se večkrat ponavljajo.

Duolingo seveda vsebuje tudi kvize, kjer lahko za napačen odgovor izgubiš življenje in se s tem približuje računalniškim igram. Če izgubiš vsa življenja, moraš ponoviti določene sklope in šele nato lahko nadaljuješ.

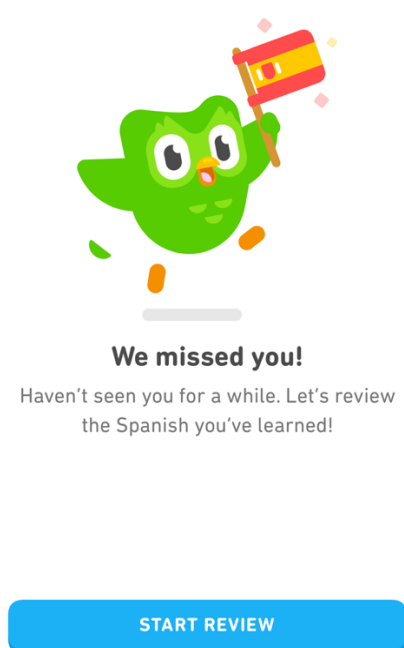
Poleg kvizov uporabnik zbira točke z reševanjem raznih nalog. Kdor zbere največ točk, je prvi na lestvici. S pomočjo lestvice uporabniki tekmujejo z ostalimi.

Uporabniki izbirajo tudi krone za vsako osvojeno veščino oziroma stopnjo. Več kron pomeni večjo težavnost in s tem dostop do več novih vsebin.

Ko so dali Duolingo na tržišče, so naredili tudi raziskavo, s katero so primerjali uspešnost učenja preko Duolinga s tečajem jezika na univerzi²¹. Raziskava je ocenila, da je znanje študentov, ki so se preko Duolinga učili španščine povprečno 34 ur, primerljivo z znanjem študentov, ki so se en semester učili španščino na univerzi.

Duolingo omogoča veliko različnih načinov za učenje: s pomočjo posnetka napiši, kar slišiš; pravilno prevedi besedo, ki je prikazana s sličico; poišči pare prevodov; izgovori poved, ki je napisan; preberi in zapiši prevod; označi pravilni prevod povedi; v prevod vstavi manjkajočo besedo; postavi besede v pravilni vrstni red.

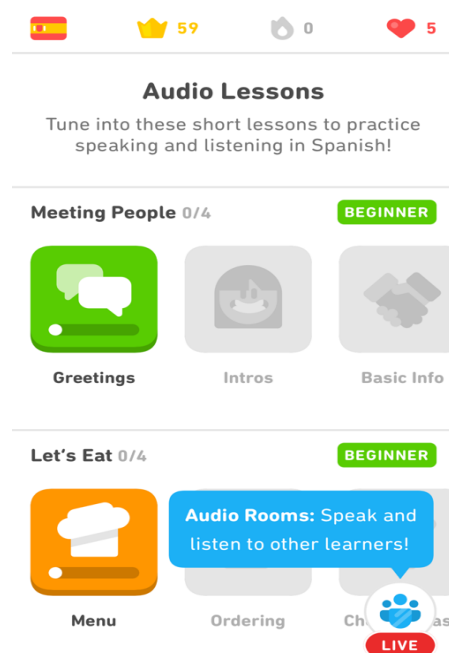
Aplikacijo si lahko brezplačno prenesemo na mobilni telefon. Po uspešni prijavi izberemo jezik, ki se ga želimo učiti. Določimo tudi dnevni cilj učenja. Aplikacija s testom tudi preveri, ali imamo predznanje jezika, ki se ga želimo učiti, ter ustrezno prilagodi vsebine.

Slika 1: Pozdrav aplikacije

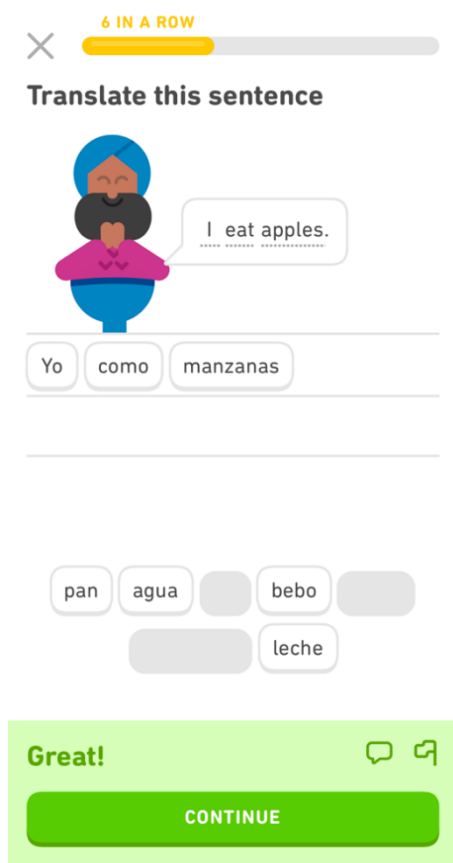

Slika 2: Lekcije učne enote

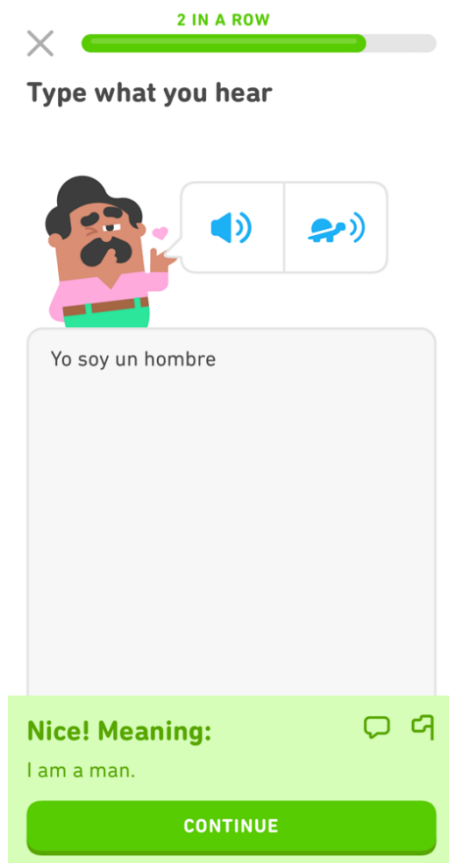

Slika 3: Slušne učne enote

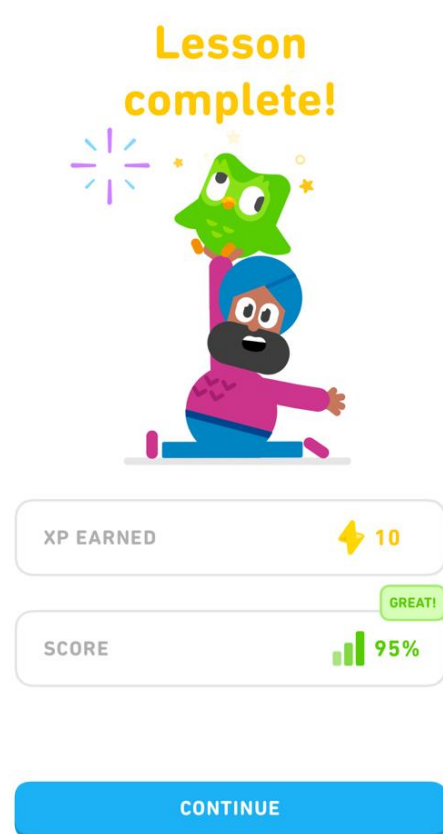
²¹ https://static.duolingo.com/s3/DuolingoReport_Final.pdf

Slika 4: Prevedi v tuji jezik

Slika 5: Zapiši, kar slišiš

Slika 6: Dosežene točke in rezultat na koncu lekcije

Aplikacija ima mnogo prednosti: motivacija (elementi igre), učinkovitost (lahko vedno znova vadiš znanje, tako da ga ne pozabiš), delo s simboli (slikami), izgovorjava besed in povedi, slovar, veliko jezikov, lahek dostop in preprosta uporaba.

Žal pa ima tudi nekaj slabih strani: če se želiš naučiti določeno temo, moraš počakati, da prideš na vrsto in končati lekcije pred to temo; včasih so povedi smešne, saj so besede povezane v kombinacije, ki jih ne slišiš v resničnem svetu (npr. žaba je kruh).

2.5.2 MEMRISE

Memrise je aplikacija, ki je uporabnikom na voljo od leta 2012, torej je stara toliko kot Duolingo. Uporablja jo 55 milijonov uporabnikov po vsem svetu. Kot tekmelec Duolingo tudi Memrise naredi učenje jezika zabavno kot neke vrste igra. Memrise nudi uporabniku ponavljanje lekcij čez čas, s čimer zagotavlja, da uporabnik ne izgubi pridobljenega znanja. Vaje iz besedišča so različne: poveži besedo z ustreznim prevodom, črkuj besedo, poveži izgovorjavo z ustrežno besedo, poveži sličico z

ustreznim prevodom ... Uporabnika vedno pričaka vaja učenja besedišča iz pretekle lekcije ter vaja učenja besedišča iz trenutne lekcije. Če se pogosto zmotimo, se bo beseda ves čas pojavljala v ponovitvah lekcij.

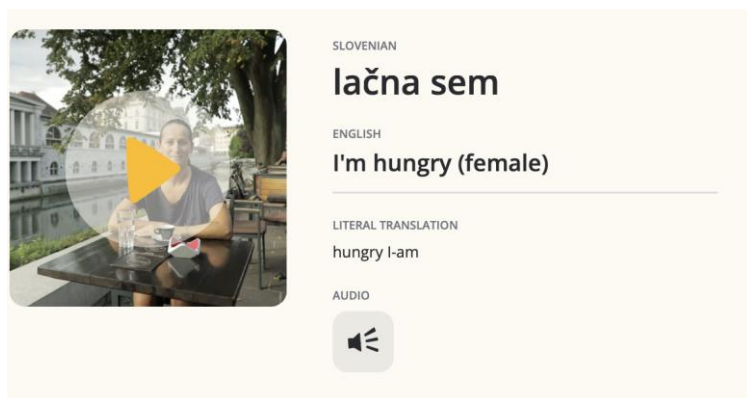
Uporabnik lahko izbira med več kot 20 jeziki: francoščino, nemščino, korejščino, japonsčino, španščino, turščino, kitajščino, italijanščino, ruščino, nizozemščino, švedščino, norveščino, danščino, poljščino, portugalščino in celo slovenščino.

Prednosti aplikacije: brezplačna verzija nudi vse funkcionalnosti, na voljo je veliko ponavljanja in vaj, na izbiro je veliko programov, jezikov in stopenj, poleg tega pa so govorci postavljeni v naravno okolje (spodaj na sliki Slovenka razlaga izraz »lačna sem« v restavraciji ob Ljubljani).

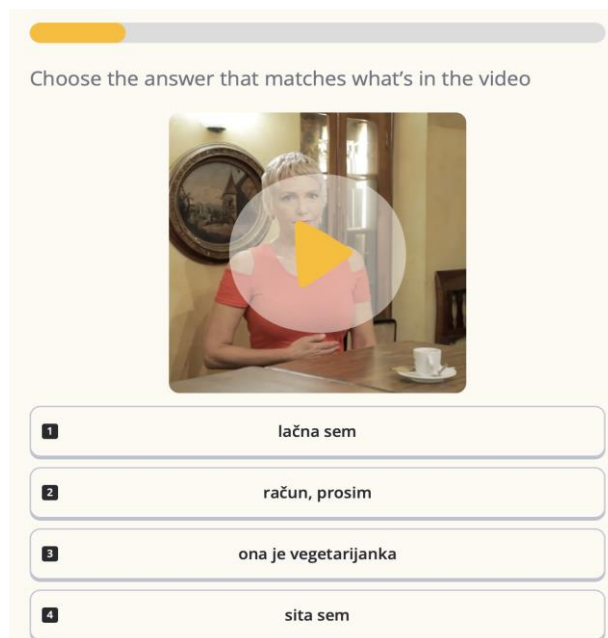
Slabe strani aplikacije: učimo se samo besedišča, vaje se ponavljajo, ni učenja slovnice in komunikacije.

Ko se prijavimo, izberemo, kateri jezik govorimo, nato pa jezik, ki se ga želimo učiti.

Naslednji korak je izbira stopnje in prijava, nato pa se pokaže video kartica z izgovorjavo in prevodom.

Slika 7: Primer slikovne kartice

Slika 8: Primer naloge

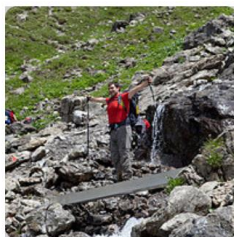
2.5.3 BABBEL

Spletna aplikacija Babbel ponuja 14 jezikov: španščino, nemščino, italijanščino, francoščino, portugalsščino, švedščino, turščino, nizozemščino, poljščino, indonezijsščino, norveščino, danščino in ruščino. Aplikacija je v angleškem jeziku. Ob prijavi uporabnika vpraša za glavno motivacijo učenja tujih jezikov (podpora pri študiju, užitek v učenju tujih jezikov, kulturni interesi ob potovanjih, povezovanje z družino in prijatelji, podpora pri karieri, možganski trening). Nato uporabnik izbere čas, ki ga bo tedensko namenil učenju (razpon je od manj kot 30 minut do več kot 4 ure tedensko). Uporabnik nato izbere, kako bi se želel učiti: bodisi z učiteljem v spletnem tečaju bodisi z aplikacijo za samostojno učenje.

Prednosti aplikacije: obstaja brezplačna verzija, lepe fotografije, vse besede so izgovorjene naglas, velik izbor tečajev (začetni/nadaljevalni/poslovni, branje in pisanje, govorjenje in poslušanje, besede, idiomi ...).

Slabe strani aplikacije: ponavljajoče vaje, ni elementov igre, brezplačna verzija ponuja le nekaj osnovnih tem.

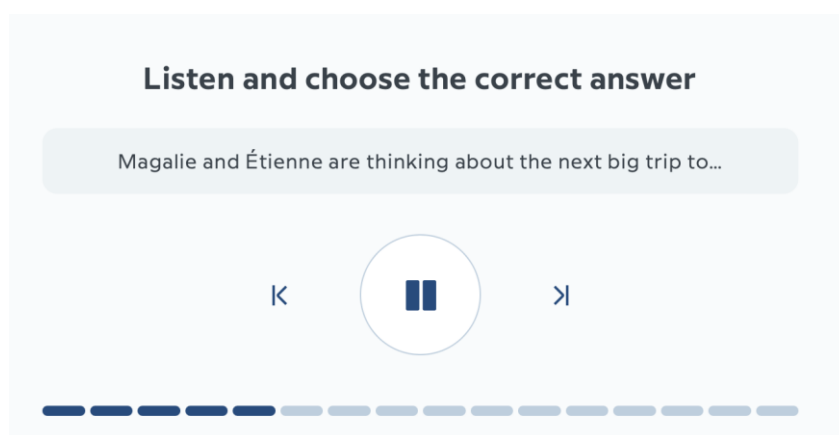
Listen and repeat

faire de la randonnée

to hike (lit. to do hiking)

Slika 9: Primer slikovne kartice

Slika 10: Primer naloge – poslušaj in izberi pravilni odgovor

Choose the correct translation

faire du parapente

to hike (lit. to do hiking)

to paraglide (lit. to do paragliding)

faire de la plongée

to pack one's suitcase (lit. to do one's suitcase)

Slika 11: Primer naloge – izberi pravilni prevod

Listen and complete

faire de la plongée

to dive

Slika 12: Poslušaj in dopolni

Aplikacija je na žalost plačljiva, zato sva jo lahko preizkusili le delno – torej določene testne vsebine.

Tako kot Duolingo, tudi Babbel ponuja podcast, tečaje za podjetja, imajo tudi revijo, poleg spletne aplikacije pa obstaja tudi aplikacija za pametne telefone.

Aplikacija je starejša od Duolinga, saj so jo izdali leta 2008. Uporablja jo približno 5 milijonov uporabnikov, veliko manj kot Duolingo, saj je plačljiva.

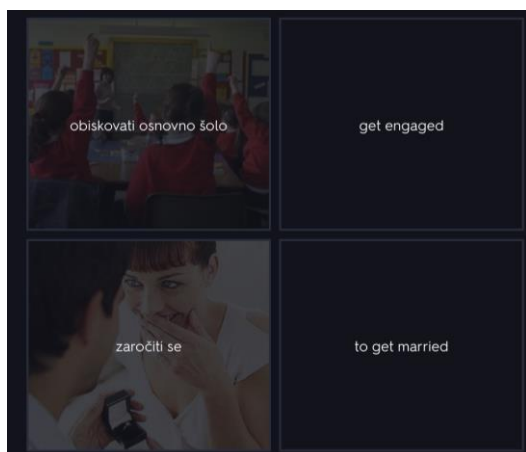
Tečaji so razdeljeni v stopnje, lahko pa uporabnik izbere tudi tečaj slovnice, tečaj besedišča, tečaj idiomov, slenga, pregovorov ...

2.5.4 QUIZLET

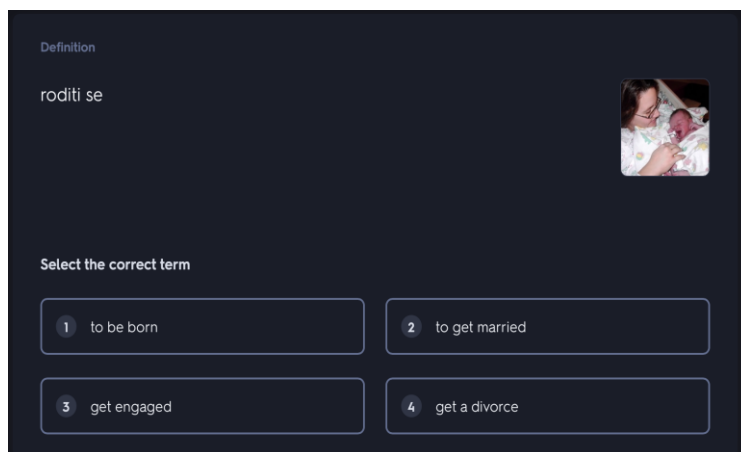
Quizlet je aplikacija, ki deluje na principu slikovnih kartic in jo uporablja preko 50 milijonov uporabnikov. Ti so naredili 350 uporabniških slikovnih kartic oziroma kompletov, ki so na voljo za učenje in utrjevanje. Aplikacija je brezplačna in tudi enostavna za uporabo. Uporabnik sam izbere oziroma poišče področje, ki se ga bo učil. Nato izbere način učenja: branje slikovnih kartic, povezovanje slikovnih kartic, izbira pravilnega odgovora, zapisovanje besed, črkovanje, zapisovanje slišane ali igra. Aplikacija je primerna za učenje besedišča in raznih slovničnih struktur. Quizlet je na voljo v več jezikih, aplikacijo pa uporabljajo v več kot 130 državah po svetu.

Prednosti aplikacije: elementi igre, uporabniki si lahko sami naredijo slikovne kartice, enostavna uporaba, dela na vseh napravah.

Slabe strani aplikacije: oglasi, možnost napačnih informacij (saj slikovne kartice prispevajo uporabniki).

Slika 13: Primer naloge – poišči ustrezni par

Slika 14: Primer naloge – izberi ustrezni prevod

2.5.5 QLANGO

Qlango je spletna in mobilna aplikacija, ki omogoča učenje s pomočjo parov. Omogoča učenje veliko jezikov, med njimi se nahajajo: angleški, slovenski, nemški, srbski, ukrajinski, španski, ruski, francoski, hrvaški, italijanski, makedonski, poljski, albanski, nizozemski, romunski, turški, portugalski, grški, litovski, češki, madžarski, bolgarski ali finski.

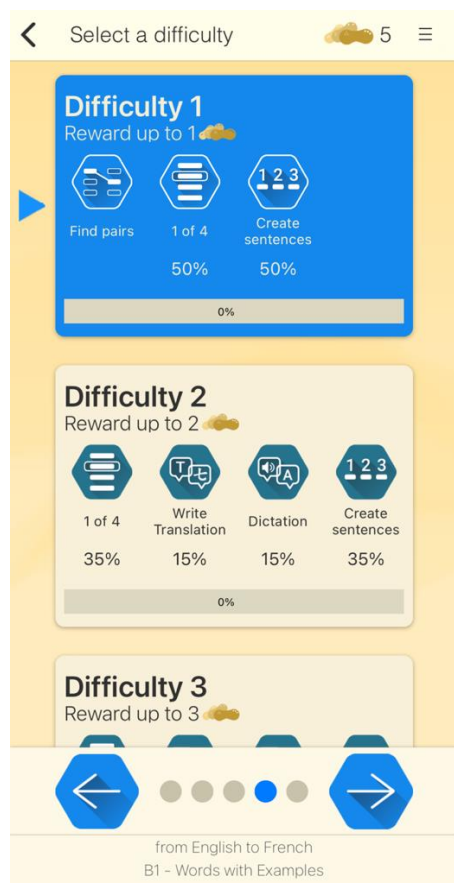
Uporabnik lahko izbira med pari besed oziroma povedi, povedi tudi dopolnjuje in postavlja besede v pravilni vrstni red. Aplikacija ima skoraj milijon uporabnikov. Uporaba aplikacije je zabavna, namenjena pa predvsem začetnim stopnjam (A1). Je prijetna za uporabo. Zaenkrat naprednejšim uporabnikom ne ponuja dodatnih vsebin. Njen namen tudi ni učenje slovnice, tako da če bi se uporabnik želel poglobiti v učenje slovničnih zakonitosti jezika, je bolje, da se to uči na kakšni drugi aplikaciji. Aplikacija ponuja učenje po nivojih (znotraj jezikovne stopnje) in po temah. Nagrade so v obliki arašidov (ikona aplikacije je namreč slon), ki jih lahko porabimo za odklepanje novih tem in vsebin prej kot načrtovano. Dnevno je namreč na voljo določeno število lekcij, nato pa mora uporabnik počakati na naslednji dan. Pri brezplačni verziji je uporabnik

zelo omejen, saj mu je na voljo le nekaj osnovnih lekcij. Pri plačljivi verziji je na voljo več storitev.

Vsaka tema se začne s pari: uporabnik poskuša povezati besede. Te besede so nato uporabljene v povedih in uporabnik mora najti ustrezne pare. Na koncu mora prevesti besede in povedi oziroma postaviti besede v pravilni vrstni red.

Dobre strani aplikacije: izgovorjava pri vsaki besedi in povedi, lahko se učiš dva jezika naenkrat (kadar izbereš učenje v parih jezikov), več poskusov na voljo, različne vaje urejevanja, jezikovna kopel (nimamo stika z maternim jezikom).

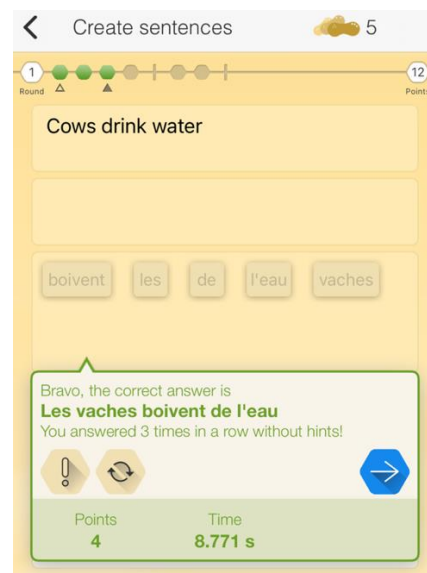
Slabe strani aplikacije: ni začetnega učenja oziroma razlage vsake besede, pri brezplačni verziji je omejen nabor tem in nivojev, učimo se lahko le besedišča, ne pa slovnice.

Slika 15: Izbira težavnosti

Slika 16: Primer naloge – poišči ustrezen prevod

Slika 17: Primer naloge – postavi besede v pravilni vrstni red

Za učenje jezikov obstaja sicer še mnogo drugih aplikacij, a so vse plačljive.

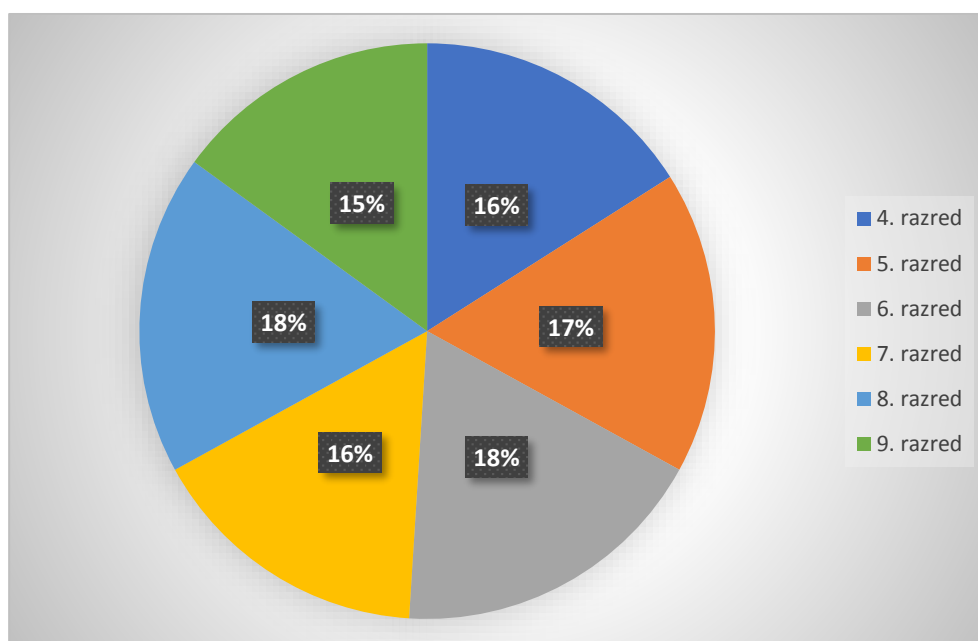
3 EMPIRIČNI DEL

3.1 Anketni vprašalnik

3.1.1 Vzorec anketirancev

Tabela 1: Kateri razred obiskuješ?

Odgovori	Frekvenca	Odstotek
4. razred	45	16 %
5. razred	46	17 %
6. razred	48	18 %
7. razred	44	16 %
8. razred	50	18 %
9. razred	42	15 %
Skupaj	275	100 %

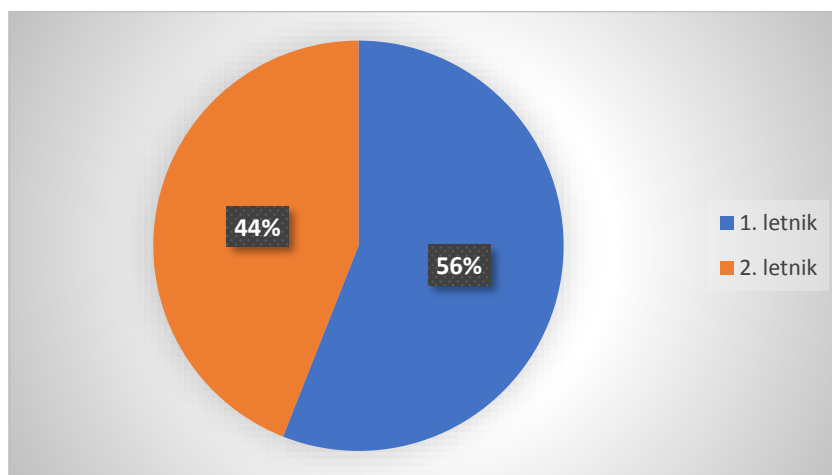

Graf 1: Kateri razred obiskuješ?

Iz tabele 1 je razvidno, da je vprašalnik rešilo 275 učencev in učenk osnovne šole. Vprašalnik so reševali učenci 4., 5., 6., 7., 8. in 9. razreda. Deleži učencev po razredih so dokaj enakomerno porazdeljeni.

Tabela 2: Kateri letnik obiskuješ?

Odgovori	Frekvenca	Odstotek
1. letnik	81	56 %
2. letnik	63	44 %
Skupaj	144	100 %

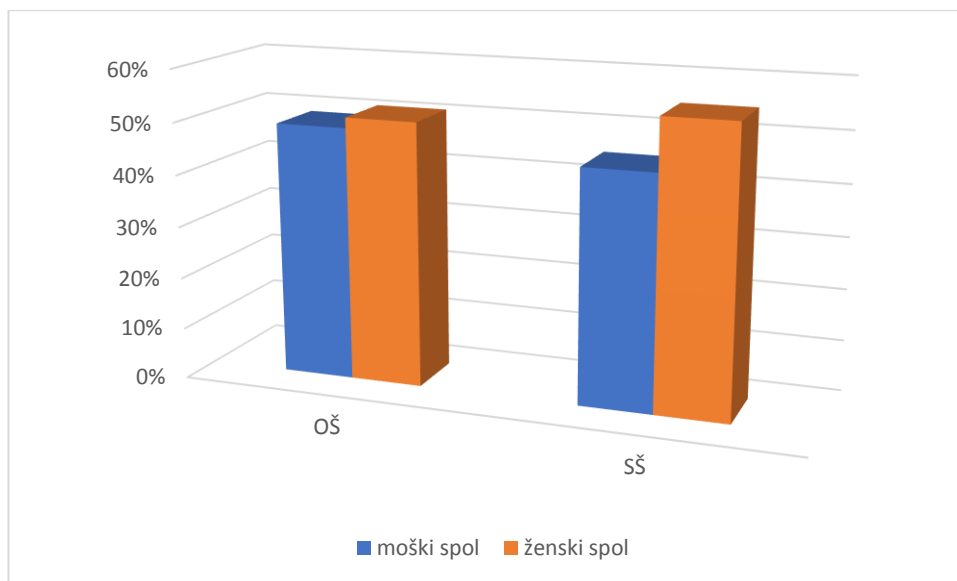

Graf 2: Kateri letnik obiskuješ?

Iz tabele 2 je razvidno, da je vprašalnik rešilo 144 dijakov in dijakinj srednje šole. Vprašalnik je rešilo več učencev 1. letnika kot 2., in sicer kar 12 % več.

Tabela 3: Spol anketiranih učencev in dijakov

Odgovori	Frekvenca OŠ	Odstotek OŠ	Frekvenca SŠ	Odstotek SŠ
moški spol	134	49 %	65	45 %
ženski spol	141	51 %	79	55 %
Skupaj	275	100 %	144	100 %

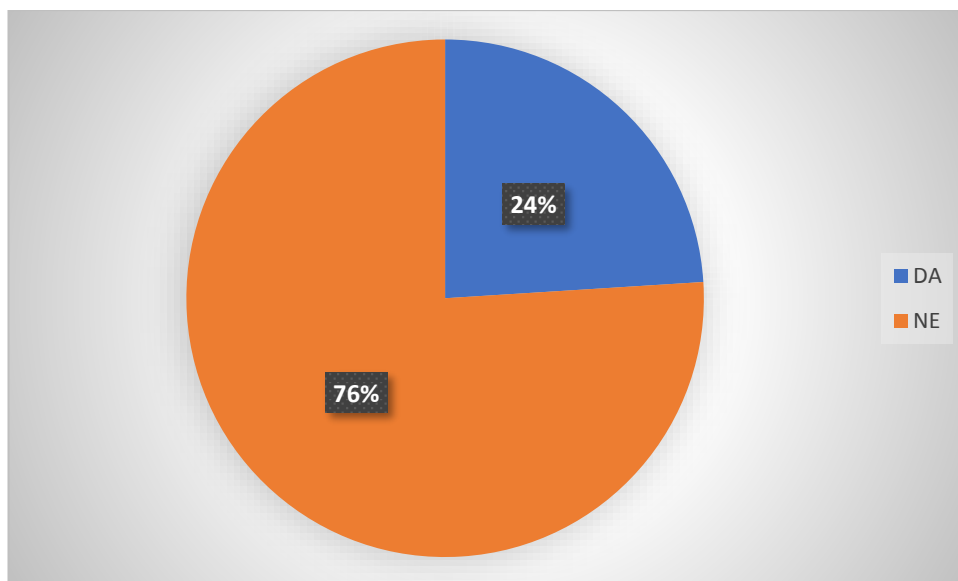
Graf 3: Spol anketiranih učencev in dijakov

Iz tabele 3 je razvidno, da je vprašalnik v osnovni šoli rešilo približno enako število fantov kot deklet, medtem ko je v srednji šoli razlika med fanti in dekleti malo večja, saj je vprašalnik rešilo 10 % več deklet kot fantov.

3.1.2 Vprašanje: Ali se poleg angleščine v šoli učiš še nemščino (osnovna šola)?

Tabela 4: Ali se poleg angleščine v šoli učiš še nemščino?

Odgovori	Frekvenca	Odstotek
DA	67	24 %
NE	208	76 %
Skupaj	275	100 %

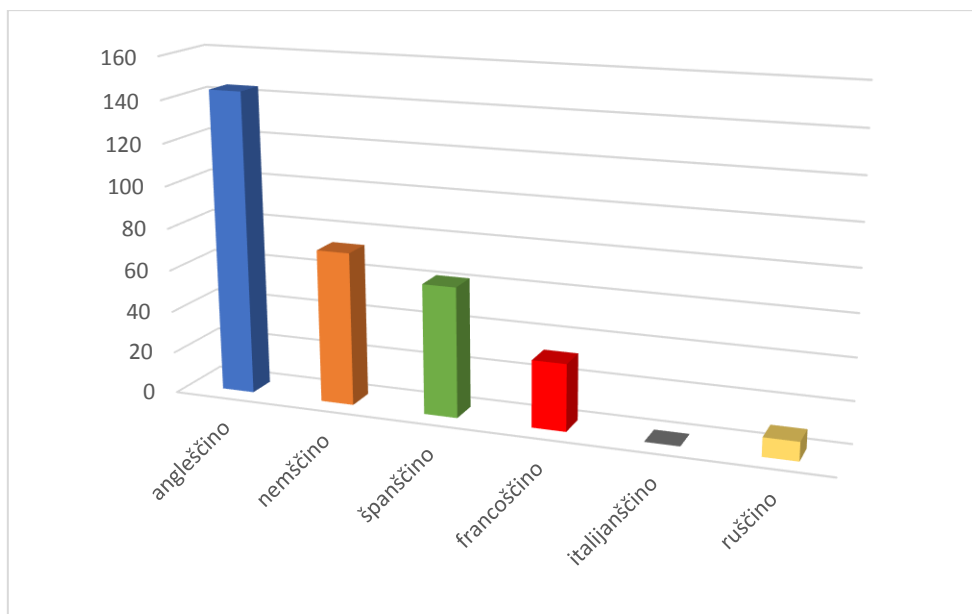
Graf 4: Ali se v šoli poleg angleščine učiš še nemščino?

To vprašanje je bilo namenjeno učencem in učenkam osnovne šole. Iz grafa 4 je razvidno, da se približno ena četrтина učencev in učenk naše osnovne šole uči nemščine kot tujega jezika, v 2. triadi kot neobvezni in v 3. triadi kot obvezni izbirni predmet.

3.1.3 Vprašanje: Katerih tujih jezikov se učiš v šoli (srednja šola)?

Tabela 5: Katerih tujih jezikov se učiš v šoli?

Odgovori	Frekvenca	Odstotek (od anketiranih)
angleščino	144	100 %
nemščino	73	51 %
španščino	62	43 %
francoščino	32	22 %
italijanščino	0	0 %
ruščino	9	6 %

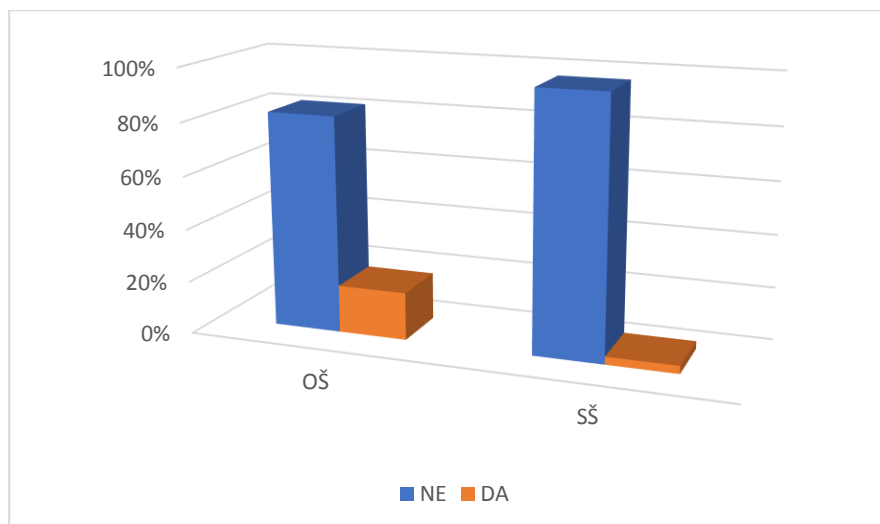
Graf 5: Katerih tujih jezikov se učiš v šoli?

To vprašanje je bilo namenjeno dijakom. Kot je razvidno iz tabele 6, se vsi dijaki kot prvi tuji jezik učijo angleščino. Polovica dijakov (51 %) se poleg angleščine uči še nemščino. Španščino se uči 43 % dijakov, francoščino pa dobra petina dijakov (22 %). Italijanščine se ne uči nihče, ruščino pa le 6 % dijakov.

3.1.4 Vprašanje: Ali se učiš kakšen tuj jezik izven šole? Če da, katerega?

Tabela 6: Ali se učiš kakšen tuj jezik izven šole? Če da, katerega?

Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Frekvenca	Odstotek
	OŠ	OŠ	SŠ	SŠ
NE	226	82 %	139	97 %
DA	49	18 %	5	3 %
Skupaj	275	100 %	144	100 %

Graf 6: Ali se učiš kakšen tuj jezik izven šole? Če da, katerega?

Izven šole se tujih jezikov uči več osnovnošolcev kot srednješolcev. Iz tabele 6 je razvidno, da se tujih jezikov uči 18 % anketiranih osnovnošolcev, medtem ko je ta delež pri dijakih manjši – tujih jezikov se učijo le 3 % dijakov.

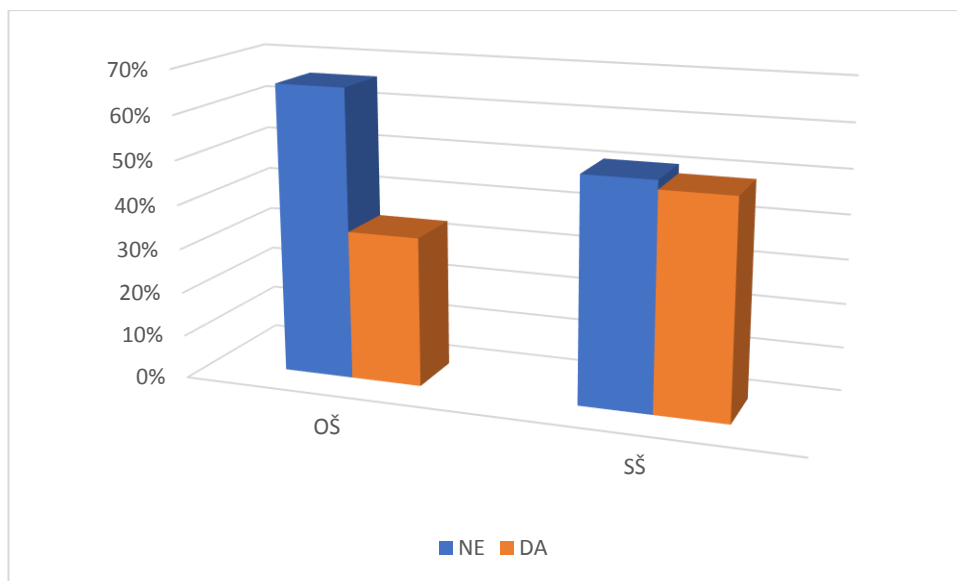
Dijaki so našli, da se učijo japonščino (3 dijaki), moldavščino (1 dijak), ruščino (1 dijak), albanščino (1 dijak) in srbščino (1 dijak).

Učenci so zapisali, da se učijo nemščino (5 učencev), ruščino (5 učencev), španščino (5 učencev), italijanščino (4 učenci), turščino (4 učenci), korejščino (4 učenci), francoščino (3 učenci), srbščino (3 učenci), hrvaščino (3 učenci), makedonščino (2 učenca), albanščino (1 učenec) in japonščino (1 učenec).

3.1.5 Vprašanje: Ali si z učenjem tujega jezika pričel/-a že pred vstopom v osnovno šolo?

Tabela 7: Ali si z učenjem tujega jezika pričel/-a že pred vstopom v osnovno šolo?

Odgovori	Frekvenca OŠ	Odstotek OŠ	Frekvenca SŠ	Odstotek SŠ
NE	180	66 %	73	51 %
DA	95	34 %	71	49 %
Skupaj	275	100 %	144	100 %

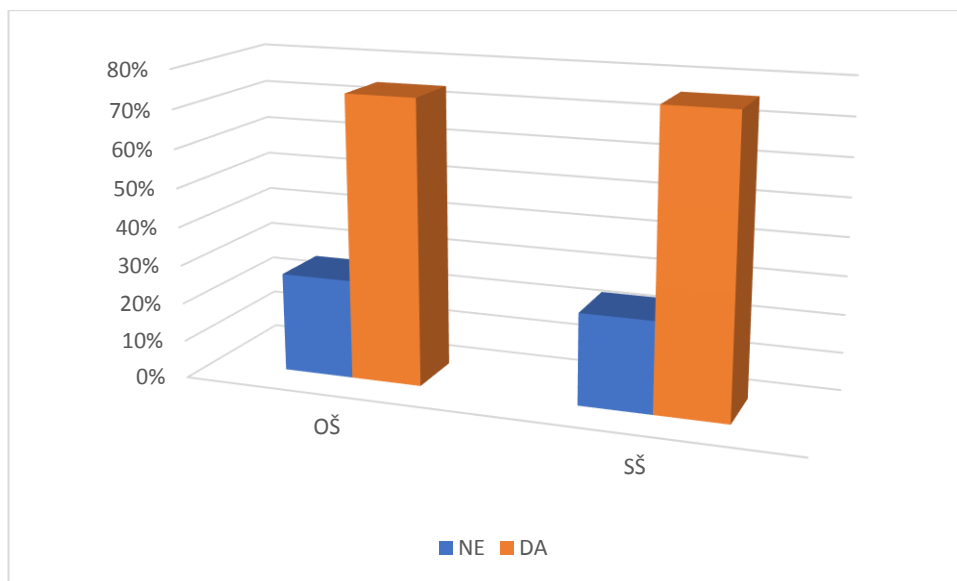
Graf 7: Ali si z učenjem tujega jezika pričel/-a že pred vstopom v osnovno šolo?

Iz tabele 7 je razvidno, da se je začelo tuji jezik učiti že pred vstopom v šolo več srednješolcev kot osnovnošolcev: takšnih je 49 % dijakov in 34 % osnovnošolcev.

3.1.6 Vprašanje: Ali pogosto gledaš oddaje (risanke/nadaljevanke) v tujem jeziku brez podnapisov?

Tabela 8: Ali pogosto gledaš oddaje (risanke/nadaljevanke) v tujem jeziku brez podnapisov?

Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Frekvenca	Odstotek
	OŠ	OŠ	SŠ	SŠ
NE	71	26 %	35	24 %
DA	204	74 %	109	76 %
Skupaj	275	100 %	144	100 %

Graf 8: Ali pogosto gledaš oddaje (risanke/nadaljevanke) v tujem jeziku brez podnapisov?

Delež učencev in dijakov, ki spremljajo oddaje v tujem jeziku brez podnapisov, je približno enak. Iz tabele 8 je razvidno, da oddaje brez podnapisov v obeh starostnih skupinah spremlja kar tri četrte anketirancev, in sicer 76 % dijakov in 74 % osnovnošolcev.

3.1.7 Vprašanje: Kako se izven šole učiš tuje jezike? Obkljukaj. (Možnih je več odgovorov.) Označi tudi, koliko časa tedensko porabiš za to dejavnost.

Tabela 9: Kako se izven šole učiš tuje jezike in koliko časa tedensko porabiš za to dejavnost?

	ne uporabljam		uporabljam 0–1 ure		uporabljam 1– 3 ure		uporabljam več kot 3 ure	
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ
igram računalniške in video igre v tujih jezikih	27 %	38 %	35 %	27 %	23 %	20 %	16 %	17 %

pogovarjam se s prijatelji v tujem jeziku preko družabnih omrežij	54 %	53 %	32 %	26 %	10 %	14 %	4 %	6 %
gledam filme in serije v tujem jeziku	15 %	3 %	37 %	22 %	32 %	38 %	16 %	35 %
berem knjige/revije/stripe v tujem jeziku	53 %	52 %	35 %	27 %	10 %	11 %	3 %	10 %
poslušam glasbo v tujem jeziku	8 %	1 %	43 %	13 %	22 %	31 %	27 %	59 %
uporabljam družabna omrežja v tujem jeziku	35 %	7 %	31 %	22 %	12 %	25 %	15 %	46 %
drugo (napiši):	68 %	19 %	4 %	2 %	3 %	1 %	3 %	2 %

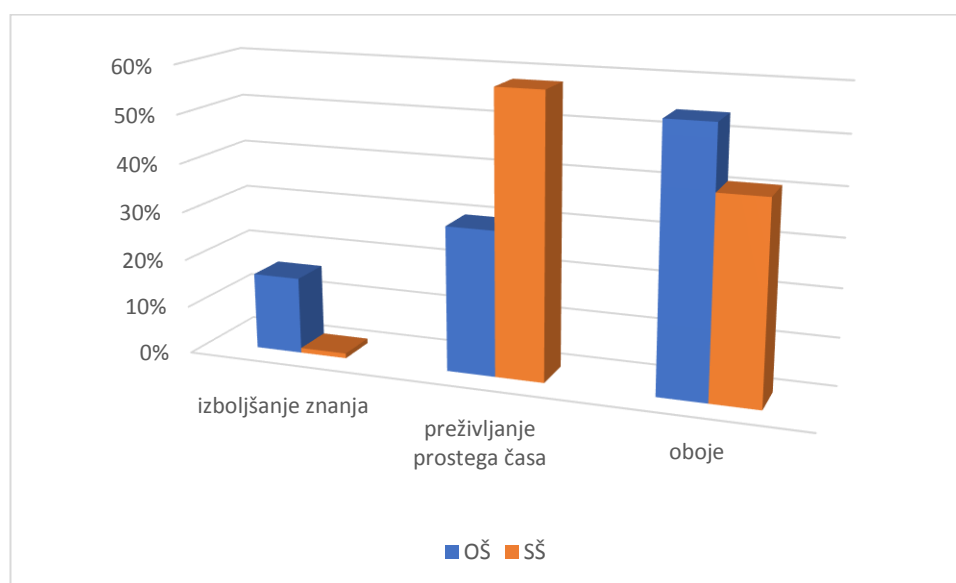
Prikazani so odstotki vseh anketirancev v osnovni šoli (torej delež od 275) in srednji šoli (144). Iz tabele 9 je razvidno, da so računalniške in video igre v tujih jezikih bolj priljubljene pri osnovnošolcih kot dijakih, saj jih učenci igrajo pogosteje. Delež dijakov in učencev, ki se pogovarjajo s prijatelji v tujem jeziku preko družabnih omrežij je podoben. Opazimo lahko, da dijaki ob takšnem klepetanju preživijo več časa. Dijaki namenijo več časa tudi filmom in serijam v tujem jeziku, prav tako pa tudi branju v tujem jeziku. Polovica učencev veliko časa nameni poslušanju glasbe v tujem jeziku, medtem ko je pri dijakih ta delež večji. Več kot polovica dijakov (59 %) nameni več kot 3 ure tedensko poslušanju tuje glasbe. Dijaki, kot pri poslušanju glasbe, na podoben način prednjačijo tudi pri daljši uporabi družabnih omrežij v tujem jeziku.

Dijaki so pod rubriko »drugo« navedli, da pišejo pesmi in se učijo preko video posnetkov na YouTube. Učenci so pod rubriko »drugo« navedli gledanje video posnetkov na YouTube, učenje na potovanjih, pogovarjanje v živo s sosedom ali sorodniki, učenje japonščine na treningih borilnih veščin in petje tujih pesmi.

3.1.8 Vprašanje: Ali dejavnosti, ki si jih izbral/-a pri prejšnjem vprašanju, delaš z namenom, da se ti izboljša znanje tujega jezika ali samo kot namen preživljanja prostega časa?

Tabela 10: Ali dejavnosti, ki si jih izbral/-a pri prejšnjem vprašanju, delaš z namenom, da se ti izboljša znanje tujega jezika ali samo kot namen preživljanja prostega časa?

Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Frekvenca	Odstotek
	OŠ	OŠ	SŠ	SŠ
izboljšanje znanja	44	16 %	2	1 %
preživljanje prostega časa	83	30 %	83	58 %
oboje	148	54 %	59	41 %
Skupaj	275	100 %	144	100 %

Graf 9: Ali dejavnosti, ki si jih izbral/-a pri prejšnjem vprašanju, delaš z namenom, da se ti izboljša znanje tujega jezika ali samo kot namen preživljanja prostega časa?

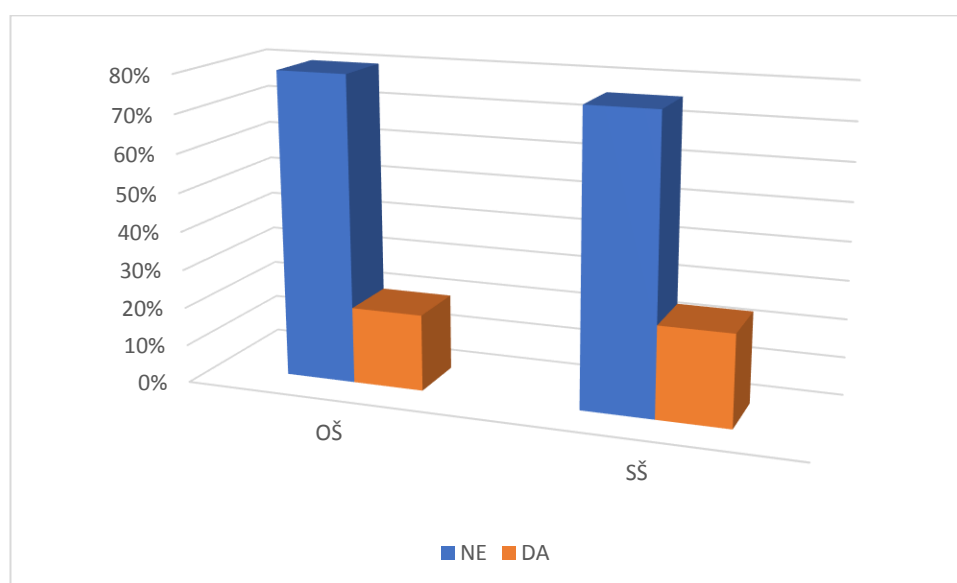
Tabela 10 prikazuje, da malo učencev uporablja dejavnosti iz prejšnjega vprašanja le z namenom, da bi izboljšali znanje tujih jezikov, in sicer 16 % osnovnošolcev in le 1 % dijakov. Dobra polovica osnovnošolcev (54 %) vidi te dejavnosti kot način preživljanja prostega časa, ob katerem se lahko tudi kaj naučiš, medtem ko je delež dijakov 41 %.

Dijaki večinoma (58 %) uporabljajo navedene dejavnosti kot način preživljanja prostega časa, medtem ko je ta delež pri osnovnošolcih manjši (30 %).

3.1.9 Vprašanje: Ali uporabljaš mobilne oz. računalniške aplikacije za učenje tujih jezikov? Če da, katere?

Tabela 11: Ali uporabljaš mobilne oz. računalniške aplikacije za učenje tujih jezikov? Če da, katere?

Odgovori	Frekvenca OŠ	Odstotek OŠ	Frekvenca SŠ	Odstotek SŠ
NE	219	80 %	110	76 %
DA	56	20 %	34	24 %
Skupaj	275	100 %	144	100 %

Graf 10: Ali uporabljaš mobilne oz. računalniške aplikacije za učenje tujih jezikov? Če da, katere?

Iz tabele 11 je razvidno, da aplikacij za učenje tujih jezikov ne uporablja veliko učencev. Odstotek anketiranih, ki uporabljajo takšne aplikacije, je rahlo višji v srednji šoli kot v osnovni. V srednji šoli uporablja aplikacije slaba četrtnina dijakov (24 %), v osnovni šoli pa petina (20 %) učencev.

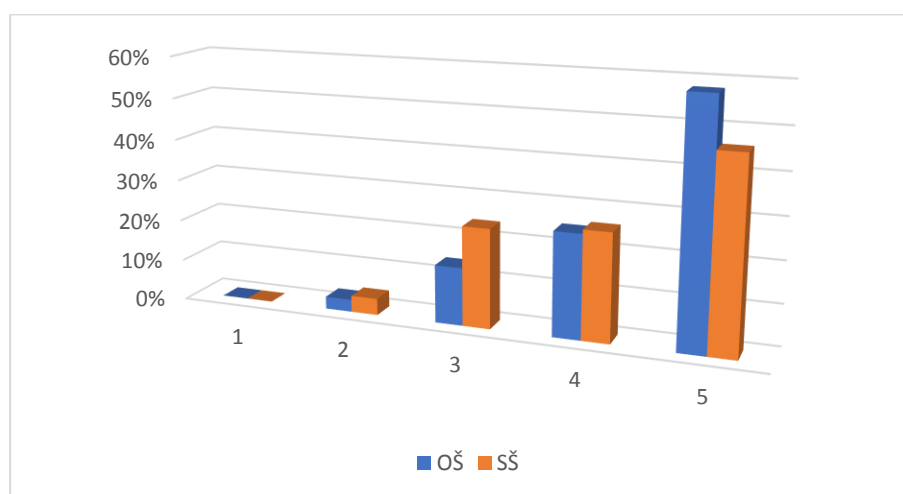
Osnovnošolci so našeli, da uporabljajo Duolingo (7 učencev), družbena omrežja (13 učencev), video igre (14 učencev), program Angleščina za začetnike (1 učenec), VOYO (1 učenec) in prevajalnik (2 učenca).

Dijaki so zapisali, da jih 22 uporablja Duolingo, 3 uporablja PONS, Kahoot 1 dijak, prevajalnik 2 dijaka in Learn Korean 1 dijak. 3 dijaki pa so zapisali, da za učenje uporabljajo mobilne naprave.

3.1.10 Vprašanje: Kolikšna je bila tvoja ocena pri angleščini v preteklem šolskem letu?

Tabela 12: Kolikšna je bila tvoja ocena pri angleščini v preteklem šolskem letu?

Odgovori	Frekvenca OŠ	Odstotek OŠ	Frekvenca SŠ	Odstotek SŠ
1	0	0 %	0	0 %
2	9	3 %	6	4 %
3	38	14 %	34	24 %
4	68	25 %	38	26 %
5	160	58 %	66	46 %
Skupaj	275	100 %	144	100 %

Graf 11: Kolikšna je bila tvoja ocena pri angleščini v preteklem šolskem letu?

Iz tabele 12 je razvidno, da so v lanskem šolskem letu učenci imeli dobre ocene. Povprečna ocena učencev in učenk je bila kar 4,38, povprečna ocena dijakov in dijakinj pa 4,14.

4 SKLEPNE UGOTOVITVE

Po pregledu vseh rezultatov in natančni analizi sva ponovno pregledali začetne hipoteze.

Pri tem sva ugotovili naslednje:

HIPOTEZA 1: Večina učencev in dijakov se je začela učiti angleščino že pred vstopom v osnovno šolo.

To hipotezo sva **ovrgli**, saj se je angleščino pred vstopom v šolo začelo učiti 34 % anketiranih osnovnošolcev in 49 % dijakov. Glede na to, da se pomembnost znanja tujih jezikov že v predšolskem obdobju toliko poudarja, sva pričakovali, da bova najino hipotezo lahko potrdili. Poleg tega v številnih vrtcih poteka tečajna oblika angleščine, kjer se otroci seznanijo s tem jezikom. Veva tudi, da imamo na Celjskem jezikovno šolo Helen Doron, ki nudi jezikovne tečaje od obdobja dojenčka dalje in je zelo popularna.

HIPOTEZA 2: Izven šole se uči tujih jezikov več dijakov kot učencev.

Tudi to hipotezo sva **ovrgli**, saj se izven šole uči tujih jezikov 18 % anketiranih osnovnošolcev in le 3 % dijakov. Tudi jeziki, ki so jih učenci našli, so bili zelo pestri. Misliva, da lahko tak rezultat ankete pripiševa temu, da imajo dijaki na izbiro večjo ponudbo jezikov kot osnovnošolci. Morda imajo osnovnošolci tudi več prostega časa in manj šolskih obveznosti.

HIPOTEZA 3: Učenci se najpogosteje učijo tujih jezikov preko iger in filmov.

Anketa je pokazala, da je poslušanje glasbe v tujem jeziku zelo priljubljena oblika učenja tujega jezika, saj se tej dejavnosti posveča 92 % osnovnošolcev in 99 % srednješolcev. Sledijo filmi in serije v tujem jeziku, ki jih gleda 85 % osnovnošolcev in 97 % srednješolcev. Na tretjem mestu so računalniške in video igre v tujih jezikih, ki jih igra 73 % osnovnošolcev in 62 % srednješolcev. Osnovnošolci največ časa tedensko posvetijo igranju iger ter gledanju filmov (skupaj 32 %), čemur sledi poslušanje glasbe (27 %). S tem sva to hipotezo **potrdili**.

HIPOTEZA 4: Manj kot tretjina učencev in dijakov se uči tujih jezikov preko branja.

To hipotezo sva **ovrgli**, saj je 53 % učencev odgovorilo, da ne berejo knjig, revij oziroma stripov v tujem jeziku, kar pomeni, da tujejezično literaturo bere 47 % učencev. 35 % učencev bere do 1 ure tedensko, 10 % jih bere 1 do 3 ure tedensko, le 3 % berejo v tujem jeziku več kot tri ure tedensko. Kljub temu sva mnenja, da premalo učencev bere v tujem jeziku. Če primerjamo učence z dijaki, ugotovimo, da jih približno enak delež ne bere. 52 % dijakov je odgovorilo, da ne berejo knjig, revij oziroma stripov v tujem jeziku; torej jih slaba polovica, tj. 48 % bere: 27 % jih bere do 1 ure tedensko, 11 % jih bere med 1 in 3 urami tedensko, približno enak delež, tj. 10 %, pa jih bere v tujem jeziku več kot tri ure tedensko. Starejši, torej srednješolski bralci, vztrajajo dlje, torej berejo več časa na teden. To je razumljivo, saj je njihova raven obvladovanja tujega jezika višja.

HIPOTEZA 5: Aplikacij za učenje tujih jezikov ne uporablja veliko učencev in dijakov.

To hipotezo sva **potrdili**, saj aplikacijo uporablja le petina osnovnošolcev (20 %) in slaba četrтина (24 %) dijakov. Meniva, da učenci in dijaki raje uporabljajo druge načine učenja tujih jezikov, kot so gledanje oddaj, poslušanje glasbe in pogovarjanje preko spleta. Sklepava, da je dijakom učenje tujih jezikov v šoli dovolj, saj se jih zelo malo uči dodatnih tujih jezikov.

HIPOTEZA 6: Učenci in dijaki za učenje tujih jezikov večinoma uporabljajo Duolingo.

Od anketiranih 275 učencev in 144 dijakov jih aplikacije uporablja le malo. Pri odgovorih sva opazili, da so učenci naštevali tudi aplikacije, ki v prvi vrsti niso namenjene učenju tujih jezikov (prevajalnik, slovar). Osnovnošolci so med vsemi možnimi aplikacijami našli Duolingo (7 učencev) in program Angleščina za začetnike (1 učenec). Dijaki so našli, da jih 22 uporablja Duolingo, 1 dijak pa Learn Korean. Torej je hipoteza **potrjena**. Pričakovali sva, da bo kateri od učencev, predvsem pa dijakov, uporabljal še kakšno drugo aplikacijo, saj jih je na voljo res mnogo. Duolingo potemtakem ni zastoj številka 1 med aplikacijami za učenje tujih jezikov.

HIPOTEZA 7: Več kot polovica učencev in dijakov gleda oddaje in risanke brez podnapisov.

V anketi je kar 74 % osnovnošolcev in 76 % srednješolcev odgovorilo, da gledajo oddaje brez podnapisov. S tem sva najino zadnjo hipotezo **potrdili**. Prepričani sva, da gledanje oddaj na takšen način pripomore k hitrejšemu usvajanju jezika, saj se

namesto na branje podnapisov gledalci takšnih oddaj osredotočajo na govor, izgovorjavo in poskusijo sklepati iz sobesedila, če kakšnih besed ne razumejo.

5 ZAKLJUČEK

Letos sva želeli raziskovati področje tujih jezikov, saj imava radi angleščino in ostale tuje jezike. Učiva se tudi druge tuje jezike, prav tako pa tudi najini sošolci. Z zanimanjem sva se lotili raziskovanja tega področja. Predvsem sva se poglobili v raziskovanje načinov, s katerimi učenci in dijaki usvojijo jezik.

Ker smo dandanes v stiku s tehnologijo večino prostega časa, sva se odločili raziskati, ali si učenci in dijaki pomagajo s tehnologijo pri učenju tujih jezikov. Anketirali sva učence in dijake od 9. do 16. leta, kar je kar velik razpon. Zavedava se, da mlajši učenci ne uporabljajo tehnologije v tako veliki meri kot starejši učenci oziroma dijaki. Anketa je pokazala, da učenci in dijaki igrajo računalniške in video igre v tujem jeziku, da radi gledajo filme in serije v tujem jeziku (večinoma brez podnapisov), da poslušajo tujejezično glasbo in da uporabljajo družabna omrežja v tujem jeziku. Večina srednješolskih anketirancev te dejavnosti vidi kot preživljanje prostega časa, osnovnošolci pa se zavedajo, da se lahko s temi dejavnostmi tudi lažje in hitreje naučijo tuji jezik.

Ker se sami učiva tujih jezikov preko aplikacije Duolingo, sva raziskali, ali jo učenci uporabljajo pri učenju tujih jezikov. Ugotovili sva, da je velika večina ne uporablja. Sami sva pri raziskovanju spoznali različne aplikacije ter jih tudi preizkusili in prav gotovo jih bova pri učenju novih jezikov uporabljali v bodoče.

Presenečeni sva bili, da se izven šole (izven formalnega izobraževanja) načrtno uči tuji jezik zelo malo učencev in še manj dijakov. Slednji imajo najbrž dovolj raznovrstno ponudbo že v šoli.

Med raziskovanjem sva dobili ogromno idej, kaj vse bi še lahko raziskovali oziroma kaj bi lahko dodali. Učencev in dijakov nisva povprašali, ali se morda učijo jezikov preko kakšnega tečaja, saj sva bili pod vtisom, da se teh oblik ne poslužujejo. Odkrili sva tudi, da je nevrolingvistično programiranje zelo učinkovito pri učenju tujih jezikov, tako da bi lahko v prihodnje raziskali tudi to.

6 LITERATURA IN VIRI

6.1 LITERATURA

Brumen, M. (2009). Prednosti učenja tujega jezika v predšolski dobi. V *Učenje in poučevanje dodatnih jezikov v otroštvu* (str. 63–70). Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Čok, L., Skela, J., Kogoj, B., Razdevšek–Pučko, C. (1999). *Učenje in poučevanje tujega jezika*. Koper: Znanstveno-raziskovalno središče RS Koper.

Pižorn, K. (2009). *Učenje in poučevanje dodatnih jezikov v otroštvu*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Pižorn, K., Pevec Semec, K. (2010). Izhodišča za uvajanje dodatnih jezikov v 1. VIO. V: Lipavic Oštir, A., Jazbec, S. (ur.), *Pot v večjezičnost – zgodnje učenje tujih jezikov v 1. VIO osnovne šole* (str. 106–168). Ljubljana: Zavod RD za šolstvo. Pridobljeno 27. 12. 2021 iz <http://www.zrss.si/pdf/vecjezicnost.pdf>.

6.2 SPLETNI VIRI

Berlitz. *Berlitzev jezikovni center – Celje* (2021). Pridobljeno 10. 12. 2021 s <https://www.berlitz.si/jezikovna-sola-celje>.

Bibaleze.si. *Kdaj naj se otrok začne učiti tujega jezika?* (2021). Pridobljeno 13. 12. 2021 s <https://www.bibaleze.si/malcek/vzgoja-in-vrtec/kdaj-naj-se-otrok-zacne-uciti-tujega-jezika.html>.

Duolingo *Efectiveness Study: final report* (2012). Pridobljeno 21. 12. 2021 s https://static.duolingo.com/s3/DuolingoReport_Final.pdf.

Esih, E. *Odnos gimnazijcev do znanja tujih jezikov* (2015). Pridobljeno 14. 12. 2021 s <https://www.knjiznica-celje.si/raziskovalne/4201504241.pdf>.

EURYDICE. *Poučevanje in učenje srednješolskem izobraževanju* (2021). Pridobljeno 12. 12. 2021 s https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/teaching-and-learning-general-upper-secondary-education-56_sl.

Gimnazija Bežigrad. *Predmetnik gimnazije* (2021). Pridobljeno 12. 12. 2021 s https://www.gimb.org/?page_id=353.

Helen Doron. *Učenje s Helen Doron* (2019). Pridobljeno 10. 12. 2021 s <https://helendoron.si/tecaji/>.

Jazbec, E. *Znanje tujega jezika v snovni šoli: primerjava Slovenije, Španije in Švedske* (2016). Pridobljeno 21. 12. 2021 s <https://dk.um.si/Dokument.php?id=97891>.

MIZŠ. *Angleščina – učni načrt* (2016). Pridobljeno 11. 12. 2021 s https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/obvezni/UN_anglescina.pdf.

MIZŠ. *Drugi tuji jezik v 4. do 9. razredu – neobvezni izbirni predmet – učni načrt* (2013). Pridobljeno 11. 12. 2021 s https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/izbirni/Neobvezni/Drugi_TJ_izbirni_neobvezni.pdf.

MIZŠ. *Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje* (2021). Pridobljeno 13. 12. 2021 s <https://centerslo.si/wp-content/uploads/2015/10/SEJO-komplet-za-splet.pdf>.

MIZŠ. *Tuji jezik v 1. razredu – neobvezni izbirni predmet – učni načrt* (2013). Pridobljeno 11. 12. 2021 s https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/izbirni/Neobvezni/TJ_prvi_razred_izbirni_neobvezni.pdf.

MIZŠ. *Tuji jezik v 2. in 3. razredu – učni načrt* (2013). Pridobljeno 11. 12. 2021 s https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/obvezni/UN_TJ_2._in_3._razred_OS.pdf.

Morel. si. *V Sloveniji se v največjem številu učimo angleški jezik* (2012). Pridobljeno 14. 12. 2021 s https://www.morel.si/Zanimivosti/V_Sloveniji_se_v_najvecjem_stevilu_ucimo_angleski_jezik_1/.

Morel.si. *Več kot tretjina prebivalcev Slovenije govori tri ali več tujih jezikov* (2012). Pridobljeno 20. 12. 2021 s https://www.morel.si/Zanimivosti/_Vec_kot_tretjina_prebivalcev_Slovenije_govori_tri_ali_vec_tujih_jezikov_1/.

Pižorn, K. *Dodatni tuji jeziki v otroštvu* (2009). Pridobljeno 21. 12. 2021 s https://www.zrss.si/projektiess/skladisce/sporazumevanje_v_tujih_jezikih/tuj-jezik-v-

[prvem-triletju/Strokovni%20članki%20in%20prevodi/dodatni%20tuji%20jeziki%20v%20otroštvu%20\(eval.studija\) %20pizorn.pdf](#).

Pižorn, K., Brumen, M. *Evropske smernice za učenje tujih jezikov na predšolski in razredni stopnji osnovne šole* (2008). Pridobljeno 21. 12. 2021 s <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-B6GQY5J6>.

Skela, J., Sešek, U. *Od globalnih smernic do lokalnih kontekstov: učenje in poučevanje tujih jezikov v Sloveniji* (2012). Pridobljeno 11. 12. 2021 s <https://www.jezikinslovstvo.com/pdf.php?part=2012%7C3-4%7C63-82>.

Statistični urad Republike Slovenije. *Anketa o izobraževanju odraslih* (2017). Pridobljeno 20. 12. 2021 s https://izobrazevanje.acs.si/dokumenti/DOGODKI/Petkovo_22012010.pdf.

SVSGUGL. *Predmetnik za program predšolska vzgoja* (2021). Pridobljeno 12. 12. 2021 s <https://www.svsugl.si/sola/programi-2/predsolska-vzgoja/predmetnik-pv/>.

Wikipedia. *Angleščina* (31. 1. 2021). Pridobljeno 10. 12. 2021 s <https://sl.wikipedia.org/wiki/Angleščina>.

6.3 VIR SLIK

My Experience Learning Foreign Languages Online. Pridobljeno 10. 10. 2021 s <https://owlcation.com/academia/Using-Online-Language-Learning-Sites>. (slika na naslovnici)

Slike 1–17: osebni arhiv

7 PRILOGI

7.1 ANKETA ZA OSNOVNOŠOLCE

Pozdravljeni!

Sva Gaja in Arabela. Letos delava raziskovalno nalogo o različnih načinih učenja tujih jezikov. Hvaležni bova, če boš rešil-a spodnjo anketo.

SPOL (obkroži): M Ž RAZRED (obkroži): 4 5 6 7 8 9

1. Ali se poleg angleščine v šoli učiš še nemščino? DA NE

2. Ali se učiš kakšen tuj jezik izven šole? Če da, katerega?

NE DA, učim se _____

3. Ali si z učenjem tujega jezika pričel/-a že pred vstopom v osnovno šolo?

DA NE

4. Ali pogosto gledaš oddaje (risanke/nadaljevanke) v tujem jeziku brez podnapisov?

DA NE

5. Kako se izven šole učiš tuje jezike? Obkljukaj. (Možnih je več odgovorov.) Označi tudi, koliko časa tedensko porabiš za to dejavnost.

	NE UPORABLJAM	UPORABLJAM 0–1 URE	UPORABLJAM 1–3 URE	UPORABLJAM VEČ KOT 3 URE
igram računalniške in video igre v tujih jezikih				

pogovarjam se s prijatelji v tujem jeziku preko družabnih omrežij				
gledam filme in serije v tujem jeziku				
berem knjige/revije/stripe v tujem jeziku				
poslušam glasbo v tujem jeziku				
uporabljam družabna omrežja v tujem jeziku				
drugo (napiši):				

6. Ali dejavnosti, ki si jih izbral/-a pri prejšnjem vprašanju, delaš z namenom, da se ti izboljša znanje tujega jezika ali samo kot namen preživljanja prostega časa? Obkroži 1 odgovor.

IZBOLJŠANJE ZNANJA PREŽIVLJANJE PROSTEGA ČASA OBOJE

7. Ali uporabljaš mobilne oz. računalniške aplikacije za učenje tujih jezikov? Če da, katere?

NE DA, uporabljam _____

8. Kolikšna je bila tvoja ocena pri angleščini v preteklem šolskem letu? _____

7.2 ANKETA ZA SREDNJEŠOLCE

Pozdravljeni!

Sva Gaja in Arabela. Letos delava raziskovalno nalogo o različnih načinih učenja tujih jezikov. Hvaležni bova, če boš rešil-a spodnjo anketo.

SPOL (obkroži): M Ž LETNIK (obkroži): 1. 2. 3. 4.

1. Katerih tujih jezikov se učiš v šoli? (obkroži, kar drži)

ANG NEM ŠPA FRA ITA RUŠ DRUGO (napiši): _____

2. Ali se učiš kakšen tuj jezik izven šole? Če da, katerega?

NE DA, učim se _____

3. Ali si z učenjem tujega jezika pričel/-a že pred vstopom v osnovno šolo?

DA NE

4. Ali pogosto gledaš oddaje (risanke/nadaljevanke) v tujem jeziku brez podnapisov?

DA NE

5. Kako se izven šole učiš tuje jezike? (Možnih je več odgovorov.) Zapiši tudi, koliko časa tedensko porabiš za to dejavnost.

	NE UPORABLJAM	UPORABLJAM 0–1 URE	UPORABLJAM 1–3 URE	UPORABLJAM VEČ KOT 3 URE
igram računalniške in video igre v tujih jezikih				

pogovarjam se s prijatelji v tujem jeziku preko družabnih omrežij				
gledam filme in serije v tujem jeziku				
berem knjige/revije/stripe v tujem jeziku				
poslušam glasbo v tujem jeziku				
uporabljam družabna omrežja v tujem jeziku				
drugo (napiši):				

6. Ali dejavnosti, ki si jih izbral/-a pri prejšnjem vprašanju, delaš z namenom, da se ti izboljša znanje tujega jezika ali samo kot namen preživljanja prostega časa? Obkroži 1 odgovor.

IZBOLJŠANJE ZNANJA PREŽIVLJANJE PROSTEGA ČASA OBOJE

7. Ali uporabljaš mobilne oz. računalniške aplikacije za učenje tujih jezikov? Če da, katere?

NE DA, uporabljam _____

8. Kolikšna je bila tvoja ocena pri angleščini v preteklem šolskem letu? _____

IZJAVA

Mentor/-ica Urška Farčnik v skladu z 20. členom Pravilnika o organizaciji mladinske raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje, zagotavljam, da je v raziskovalni nalogi z naslovom »UČENJE TUJIH JEZIKOV V PROSTEM ČASU« katere avtorici sta Arabela Kostanjevec in Gaja Ramšak:

- besedilo v tiskani in elektronski obliki istovetno,
- pri raziskovanju uporabljeno gradivo navedeno v seznamu uporabljene literature,
- da je za objavo fotografij v nalogi pridobljeno avtorjevo dovoljenje in je hranjeno v šolskem arhivu,
- da sme Osrednja knjižnica Celje objaviti raziskovalno nalogo v polnem besedilu na knjižničnih portalih z navedbo, da je raziskovalna naloga nastala v okviru projekta Mladi za Celje,
- da je raziskovalno nalogo dovoljeno uporabiti za izobraževalne in raziskovalne namene s povzemanjem misli, idej, konceptov oziroma besedil iz naloge ob upoštevanju avtorstva in korektnem citiranju,
- da smo seznanjeni z razpisni pogoji projekta Mladi za Celje.

Celje, 22. 2. 2022

žig šole

Podpis mentorja

Podpis odgovorne osebe